

**ZOO
JIHLAVA**

VÝROČNÍ ZPRÁVA
THE ANNUAL REPORT

2014

JEDINEČNÁ JAKO PŘÍRODA

**ZOO
JIHLAVA**

Zoologická zahrada Jihlava
Březinovy sady 5642/10
586 01 Jihlava
Czech Republic

Právní forma Příspěvková organizace
IČO 00404454
DIČ CZ 00404454
Telefon +420 567 573 730
Fax +420 567 573 728
E-mail jizoo@zoojihlava.cz
www www.zoojihlava.cz
Název Zoologická zahrada Jihlava
Sídlo Březinovy sady 5642/10, 586 01 Jihlava
Česká Republika

Zřizovatel Statutární město Jihlava
Sídlo Masarykovo náměstí č. 1, 586 01 Jihlava
IČO 00286010

Primátor města Ing. Jaroslav Vymazal do 4. 11. 2014
PaedDr. Ing. Rudolf Chloupek od 4. 11. 2014

Statutární zástupce zoo

Ředitelka Ing. Eliška Kubíková
Adresa Hybrálec 96, 586 01 Jihlava

Zoo Jihlava je členem
Zoo Jihlava is a Member of

World Association of Zoos
and Aquariums | **WAZA**
United for Conservation

UCSZOO
UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH
ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD

VÝROČNÍ ZPRÁVA
THE ANNUAL REPORT
2014

JEDINEČNÁ JAKO PŘÍRODA

OBSAH

● Jaký byl rok 2014 / How was the Year 2014	3
● Hospodaření zoo / Financial Operations	4
● Státní dotace Ministerstva životního prostředí ČR – Program „Příspěvek zoologickým zahradám“ State Appropriation of Ministry of Environment	6
● Personální obsazení / Personal Staff	7
● Činnost ekonomicko-marketingového oddělení / Finances and Marketing	8
Akce pořádané pro veřejnost / Events for the Public	8
Public relations / Public Relations	11
Zoo design / Zoo Design	13
Sponzorství a symbolická adopce / Donors and Animal Adoption	14
Centrum environmentální výchovy PodpoVRCH / PodpoVRCH, Centre for Education	16
● Chovatelská činnost / Animal Management and Breeding	18
Výživa zvířat / Animal Nutrition	24
Veterinární činnost / Veterinary Service	25
Seznam zvířat / Animal Inventory	26
Spolupráce na vědeckovýzkumné činnosti / Cooperation on Science and Research	30
● Výstavba a údržba / Development and Maintenance	32
● Zahradnická činnost / Horticulture	33
● Účast na národních a mezinárodních konferencích Participation in National and International Conferences	34
● Pracovní výročí v roce 2014 / Anniversary of Staff	35
Rozhovor s ředitelkou Eliškou Kubíkovou / Chatting with Eliška Kubíková	36
 PŘÍLOHA	
● Slavnostní otevření expozice pavilonu Asie / Asian House formally opened	40
● Křtiny pand červených / Naming Party with Red Pandas	40
● Střípky Afriky / African Bits and Pieces	41
● Program pro rodiče s malými dětmi / Activities for Parents and small Children	42
● Jednání EAZA mid-year Felid TAG / EAZA mid-year Meeting of Felid TAG	43
● Odchov fenků (<i>Vulpes zerda</i>) v Zoo Jihlava Fennec Foxes (<i>Vulpes zerda</i>) bred and reared at Jihlava Zoo	44
● Odchov pandy červené (<i>Ailurus fulgens fulgens</i>) v Zoo Jihlava Red Pandas bred and reared	45
● Zoo pěti kontinentů / Zoo of Five Continents	47
● Výhled do roku 2014 / Outlook for 2014	48

Vydala: © Zoo Jihlava 2015 • Fotografie: © Archiv Zoo Jihlava, © Petr Pechač (str. 19, 41, 45, 46),
© Vladimír Procházka (str. 45), © manželé Robešovi (str. 9), © Ing. Karel Ženíšek (str. 7) •
Zpracovaly: RNDr. Iva Vilhumová a Bc. Michaela Strnadová • Grafika a DTP: Vladimír Veselý •
Tisk: Pro Tisk, Velké Meziříčí • Náklad: 450 kusů

Texty neprošly jazykovou úpravou.

JAKÝ BYL ROK 2014 HOW WAS THE YEAR 2014

Ing. Eliška Kubíková
Ředitelka/Director

Rok 2014 byl pro naši zahradu významný z pohledu chovatelského, ale především z hlediska jejího rozvoje. Postupná výstavba nových expozic a proměna těch stávajících přilákala rekordní počet návštěvníků.

Horní část zahrady získává konečnou podobu. Druhá skladba zvířat v části Africká savana byla doplněna o dva druhy antilop a ptáků. V blízkosti Australské farmy vznikla relaxační zóna s herními prvky, kterou návštěvníci okamžitě začali aktivně využívat. Oprava páteřní komunikace vedoucí od hlavního vchodu se nemohla již déle odkládat, a tak dostala v průběhu roku pevný povrch. Spolu s novými stylovými lavičkami se tak výrazně zvýšil komfort pro návštěvníky.

Dolní část zahrady byla značně ovlivněna stavebním ruchem. Výsledkem však bylo dokončení pavilonu Asie s prostornými voliéry. Na podzim se do něj k babirusám přestěhovaly dvě skupiny gibbonů zlatolících a nový druh – ovijec filipínský. Stavební aktivity po celý rok neustávaly ani v místě nového tropického pavilonu. Řadu improvizací, které si taková skutečnost vyžádala, jsme však podstupovali s vidinou, že zde vzniká dílo, které bude prospěšné pro jeho budoucí zvířecí obyvatele i pro jejich obdivovatele – návštěvníky zoo.

V těsné blízkosti stavby nového pavilonu jsme zahájili úpravu rybníka a výstavbu lehké průchozí voliéry pro jihoamerické ptactvo a drápkaté opice.

Za velmi významnou považují rekonstrukci bazénu tuleňů, která zlepšila životní podmínky zvířat a tím i vyhlídky na jejich případný odchov. Tato investice byla finančně podpořena Krajem Vysočina.

Jako satisfakci návštěvníkům za určitá omezení pohybu po zoo jsme se snažili co nejdříve dokončit opravu věže tobogánu, který již v začátku sezony začal sloužit. Nutno přiznat, že nabídka atrakcí a služeb začala v úvodu roku s určitým zpožděním. Důvodem bylo abnormálně teplé počasí, které přivedlo již v březnu do zahrady počet návštěvníků srovnatelný s letními měsíci. Do plné sezony jsme tak nastoupili bez obvyklého klidnějšího období příprav.

Vzdělávací centrum PodpoVRCH pracuje již tři roky „na plné obrátky“. Programy v průběhu roku navštívilo přes 8 tisíc osob. Velkou oblibu si získaly programy pro rodiče s malými dětmi a působí zde také řada kroužků. Některé z nich pečují o zvířecí světece, jejichž počet se rovněž rozrůstá. Velmi pozitivní ohlas si získaly příměstské tábory, které probíhaly v období prázdnin.

Vzdělávací činnost se snažíme podpořit i tvorbou expozic pracovních nazývaných „stezkami“ – Lesní stezka, Údolí včel, Stezka stromů.

Úpravy doznal i celek nazvaný Himálaj, kde jsme mohli oslavit narozeniny vzácných mláďat – dvojčat pandy červené. Kromě tohoto druhu vzbudili pozornost i potomci fenků. Jejich narozeniny jsme spojili s již tradiční událostí – Malou africkou konferencí, nově nazvanou Strípký Afriky. Životní podmínky zvířat zlepšila i výměna zařízení vzduchotechniky v pavilonu Escondido a úprava jeho vnitřních expozic. Drápkaté opičky, které jsou zde nosným druhem, získaly lepší prostředí. Obdobně byl také upraven prostor opiček v zázemí, tzv. zimní zahrada.

Podmínkou pro všechny zmíněné aktivity je samozřejmě dostatek financí. Zde se sluší poděkovat našemu zřizovateli – statutárnímu městu Jihlava za dotaci, nezanedbatelný je také příspěvek Ministerstva životního prostředí ČR. Děk patří sponzorům a příznivcům zoo, ale především samotným návštěvníkům, neboť právě z příjmů ze vstupného pokrýváme většinu potřeb zoo.

Nelze opomenout ani „lví podíl“ ekonomického oddělení, které velmi zodpovědně nakládá s finančními prostředky. Za činnost oddělení údržby vypovídá řada staveb, oprav, čistota areálu i stav zeleně. Zoologické oddělení i v době provizorií zabezpečilo vynikající péči o naše zvířata i v mnohé významné přírůstky. Jsem upřímně vděčná všem, kteří se v roce 2014 svoji mírou zasloužili o chod a rozvoj naší krásné zoo.

Summary:

2014 was an eventful period for our zoo, not only from the animal breeding perspective, but also in terms of development. Gradual completion of new exhibits and transformation of existing ones attracted a record number of visitors.

The upper section of the grounds is nearing its final shape. Two species of antelopes and birds were added to the species range of African Savannah. A relaxation zone was set up close to Australian Farm and playing elements were installed; the major road in this section was fitted with a compacted surface.

The section below the hill was affected by busy construction activities but this resulted in the completion of Asian House containing spacious aviaries. In the autumn, the house saw two groups of yellow-cheeked gibbons moving in to join the babirusa stock, along with a new species – the Asian palm civet.

Treatment of the pond was started in the close proximity to the construction site of the new house along with the development of a lightweight walk-through aviary for South American birds and callitrichid monkeys.

I consider the redesigned seal pool to be a very important event in that it improved animal welfare and enhanced prospects for potential breeding success. This capital project was co-funded by the Vysočina Region Authority that supported the redesigning process by a grant amounting to 500,000 CZK.

PodpoVRCH Conservation Education Centre has now been running for three years at full speed. Over 8,000 people joined its programmes throughout the year. Promoting the zoo's education and learning efforts also makes use of exhibits in the form of trails, such as Forest Trail, Bee Valley or Tree Path.

The unit called Himalaya saw the opportunity to celebrate the birthday of precious babies – twin red pandas. In addition to red pandas, young fennec foxes raised attention. Updates improving animal welfare included the replacement of HVAC equipment at Escondido House and treatment of local indoor exhibits. Improved settings were provided to callitrichids – the flagship species of the display – even behind the scenes by upgrading the „winter garden“.

Sufficient funding is an obvious pre-condition for all the activities mentioned above to happen. This is the moment of saying thanks to the zoo's founder – the City of Jihlava – for their co-funding. The grant of the Czech Ministry for the Environment was a considerable support as well. Thank-you goes to donors and supporters of the zoo. Above all, however, our visitors must be appreciated since the income from attendance covers the most of what we need to keep the zoo running.

I am sincerely grateful to everyone who took its share to help our beautiful zoo to operate and develop.

HOSPODAŘENÍ ZOO

FINANCIAL OPERATIONS

Bc. Hana Krejčová

Vedoucí ekonomicko-marketingového odd./Head of Financial and Marketing Dpt.

Výsledek hospodaření v roce 2014 byl i díky rekordní návštěvnosti kladný. Od zřizovatele statutárního města Jihlava a Ministerstva životního prostředí ČR jsme celkem obdrželi prostředky na zajištění provozu ve výši 16 688 363 Kč.

DOTACE A PŘÍSPĚVKY

Zřizovatel statutární město Jihlava

provozní příspěvek 16 000 000 Kč

Ministerstvo životního prostředí ČR

příspěvek na krmiva 688 363 Kč

Celkem **16 688 363 Kč**

Účelová investiční dotace Kraj Vysočina – úprava expozice pro tuleně 500 000 Kč

VLASTNÍ PŘÍJMY

Celkem **27 507 699,77 Kč**

v tom:

Příjmy vytvořené v rámci hlavní činnosti **21 357 296,63 Kč**

z toho:

tržby z prodeje služeb (vstupné) 19 173 050,71 Kč

tržby z prodeje zvířat 2 752,80 Kč

čerpání fondů 2 033 745,43 Kč

ostatní výnosy 147 747,69 Kč

Příjmy vytvořené v rámci doplňkové činnosti **6 109 032,94 Kč**

z toho:

tržby z parkovného 1 750 038,07 Kč

tržby z pronájmu prostor 1 818 877,45 Kč

tržby za prodané zboží 557 063,07 Kč

tržby z prodeje zvířat 237 759,78 Kč

ostatní výnosy 1 745 294,57 Kč

Finanční výnosy **41 370,20 Kč**

z toho:

úroky 41 291,07 Kč

kursové zisky 79,13 Kč

PENĚŽNÍ DARY

Na výživu a chov zvířat 437 636 Kč

NÁKLADY

Celkem **42 458 300,60 Kč**

v tom:

Náklady na hlavní činnost **39 901 648,13 Kč**

Náklady na doplňkovou činnost **2 556 652,47 Kč**

HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK

Výsledek hospodaření před zdaněním

Hlavní činnost – ztráta - 1 033 800,10 Kč

Doplňková činnost – zisk 3 552 380,47 Kč

Celkem **2 518 580,37 Kč**

Daň z příjmu 468 970,00 Kč

Výsledek hospodaření po zdanění **2 049 610,37 Kč**

Vlastní soběstačnost je 65,10%

Branami jihlavské zoo prošlo rekordních 285 558 návštěvníků.

PŘEHLED O MAJETKU

Svěřeného zřizovatelem k hospodaření (v Kč)

		Stav k 1.1.	Pořízeno	Vyřazeno	Stav k 31.12.
Dlouhodobý hmotný	účet 021	171 216 754,52	1 935 542,00	0,00	173 152 296,52
Dlouhodobý hmotný	účet 022	11 297 543,35	903 464,05	190 178,00	12 010 829,40
Dlouhodobý hmotný	účet 031	9 706 130,00	0,00	9 298,00	9 696 832,00
Drobný dlouhodobý hmotný	účet 028	8 690 282,91	689 588,83	269 772,65	9 110 099,09
Drobný dlouhodobý nehmotný	účet 018	293 714,72	77 000,00	0,00	370 714,72
Dlouhodobý nehmotný	účet 013	139 260,00	0,00	0,00	139 260,00

Ve vlastnictví zoologické zahrady (v Kč)

		Stav k 1.1.	Pořízeno	Vyřazeno	Stav k 31.12.
Drobný dlouhodobý hmotný	účet 028	40 100,00	0,00	0,00	40 100,00

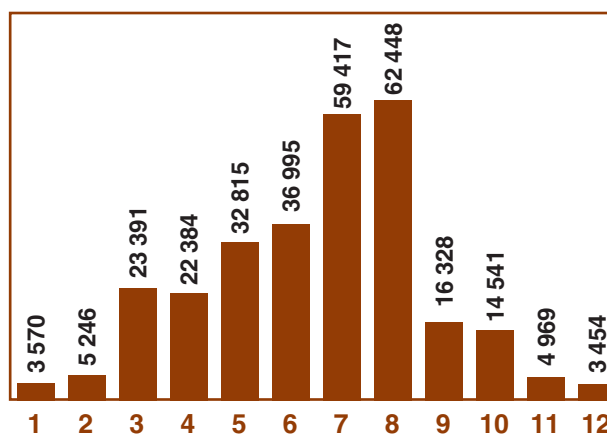
ZAMĚSTNANCI

Přepočtený počet zaměstnanců k 31. 12. 2014 je 50,81.

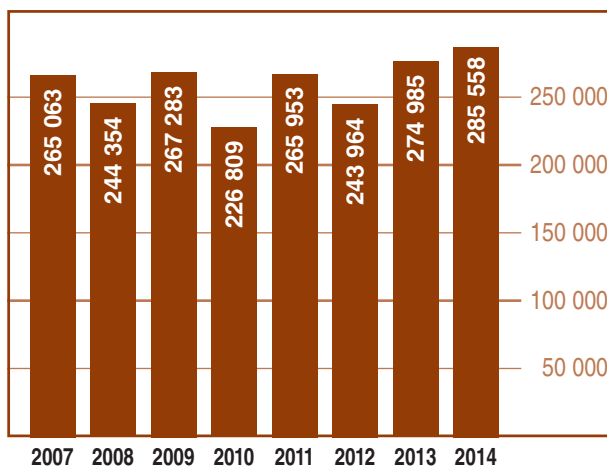
NÁVŠTĚVNOST

Zoologickou zahradou prošlo celkem 285 558 návštěvníků. Jde o dosud nejvyšší návštěvnost v historii zoologické zahrady. V porovnání s předchozím rokem je to nárůst o 10 573 návštěvníků. K rekordu přispělo především počasí, zejména teplá zima a přívětivý podzim. Jedná se o rostoucí trend, který je způsoben kombinací postupně rozsáhlé modernizace zahrady, atraktivních druhů zvířat, propagace, akcí v zoo a počasí.

Měsíční návštěvnost v roce 2014

Návštěvnost v letech 2007–2014

Summary:

Jihlava Zoo received funding from the following supporters to cover the operational expenses in 2014:

City of Jihlava (the founder)	16,000,000 CZK
Ministry for the Environment	688,363 CZK
Vysočina Region	500,000 CZK
Total:	17,188,363 CZK

Total revenues amounted to 44,976,880.97 CZK (including income from attendance, i.e. 19,173,050.71 CZK). The costs reached 42,927,270.60 CZK. The zoo's financial operations produced a profit amounting to 2,049,610.37 CZK.

As per 31-12-2014, the zoo has 50.81 FTEs on file.

The park welcomed a total of 285,558 visitors. It is the highest number on the zoo's record and an increase of 10,573 persons compared with the previous year's numbers.

STÁTNÍ DOTACE MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR PROGRAM „PŘÍSPĚVEK ZOOLOGICKÝM ZAHRADÁM“ STATE APPROPRIATION OF MINISTRY OF ENVIRONMENT

Bc. Hana Krejčová

Vedoucí ekonomicko-marketingového odd./Head of Financial and Marketing Dpt.

Zoologická zahrada Jihlava obdržela na základě žádosti státní dotaci MŽP z programu „Příspěvek zoologickým zahradám“. Dotace byla účelově vymezená pouze na krmivo pro ohrožené druhy zvířat.

Dotace byla poskytnuta v celkové výši 688 363,00 Kč a v průběhu roku plně vyčerpána.

CELKOVÁ REKAPITULACE

Přidělené dotační prostředky	Vlastní zdroje	Skutečné celkové náklady
688 363,00 Kč 31,15 %	1 521 373,92 Kč 68,85 %	2 209 736,92 Kč 100,00 %

ROZPIS PODLE JEDNOTLIVÝCH DOTAČNÍCH TITULŮ

A. Chov ohrožených druhů světové fauny v českých zoologických zahradách

1.1. Chov ohrožených druhů světové fauny chráněných podle zvláštního právního předpisu

Procentní vyjádření poměru dotačních prostředků a vlastních zdrojů krytí ke skutečným nákladům:

Přidělené dotační prostředky	Vlastní zdroje	Skutečné celkové náklady
640 051,00 Kč 30,88 %	1 432 731,17 Kč 69,12 %	2 072 782,17 Kč 100,00 %

B. Zapojení českých zoologických zahrad do systému ochrany přírody České republiky

2.1. Chov zvláště chráněných druhů živočichů podle zvláštního právního předpisu a zapojení zoologické zahrady do záchranných programů těchto druhů

2.2. Chov vzácných a vymírajících plemen domácích zvířat za účelem záchrany jejich jedinečného genofondu

Procentní vyjádření poměru dotačních prostředků a vlastních zdrojů krytí ke skutečným nákladům:

Přidělené dotační prostředky	Vlastní zdroje	Skutečné celkové náklady
bod 2.1. 41 922,00 Kč	74 129,85 Kč	116 051,85 Kč
bod 2.2. 6 390,00 Kč	14 512,90 Kč	20 902,90 Kč

CELKEM dotační titul B

48 312,00 Kč 35,28 %	88 642,75 Kč 64,72 %	136 954,75 Kč 100,00 %
-------------------------	-------------------------	---------------------------

Lemuři kata (Lemur catta) se každoročně rozmnožují.

ŘEDITELKA THE DIRECTOR

Ing. Eliška Kubíková

PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ PERSONAL STAFF

EKONOMICKO-MARKETINGOVÉ ODDĚLENÍ FINANCIAL AND MARKETING DEPARTMENT

1. řada zleva: Adéla, Hana, Jana, Michaela, Helena
2. řada zleva: Martina, Pavla, Michal, Olena, Hana, Radka, Iva
nahore zleva: Michaela, Michaela, Jiří, Naděžda, Eliška, Martin

Vedoucí/Head: Bc. Hana Krejčová

Bohuňková Adéla, Jarošová Pavla Mgr.,
Jonáková Silvie, Kotíková Olena Bc., Kovárníková Eliška,
Maláč Martin, Martínková Kateřina, Milostná Helena,
Pařízková Martina, Procházková Michaela (od/from
1. 4. 2014), Roubíčková Michaela (od/from 1. 5. 2014),
Ryneš Michal Ing., Spudilová Hana Ing., Strnadová
Michaela Bc. (od/from 1. 6. 2014), Štumarová Naděžda,
Švantnerová Jana, Tomek Jiří, Vaňková Radka Mgr.,
Vilhumová Iva RNDr.

ZOOLOGICKÉ ODDĚLENÍ ZOOLOGICAL DEPARTMENT

1. řada zleva: Petr, Lubomíra, Marta, Jana, Jaroslava, Petra, Martin
2. řada zleva: Eva, Lydie, Michaela, Pavel, Šárka, Marek, Ilja
nahore zleva: Radmila, Marie, Bohumír, Jan, Martin

Vedoucí/Head: Ing. Jan Vašák

Chytral Bohumír, Čeplová Jana, Dohnal Marek,
Eliášová Michaela Mgr., Hájek Pavel, Hudcová Marta,
Jarošová Radmila, Králová Jaroslava, Krčilová Šárka
Ing., Kříž Petr, Libenský Ilja, Obrdlíková Marie,
Rodová Petra, Slepica Martin, Ševčíková Lubomíra,
Tomek Martin, Trojanová Lydie, Vytisková Eva

Veterinární servis:
Veterinary service
MVDr. Michael Horský

ODDĚLENÍ VÝSTAVBY A ÚDRŽBY DEVELOPMENT AND MAINTENANCE DPT.

1. řada zleva: František, Jiří, Eliška, Jiří, Václav, Jiří
nahore zleva: Karel, Jaroslav, Hanuš, Pavel, Jaromír

Vedoucí/Head: Jiří Zita

Dvořák Pavel, Hořejší Karel (od/from 1. 5. 2014),
Kabelka Jaroslav, Křepinský Hanuš, Munduchová
Eliška, Ondráček František, Rychnovský Jiří,
Šmídová Barbora Bc., Štorek Jiří Ing., Urbánek Václav
(od/from 1. 6. 2014), Vedra Jaromír

Pan Karel Tomáš nás 24. 8. 2014,
bohužel, po dlouhé nemoci opustil.
Všichni zaměstnanci vzpomínají.

ČINNOST EKONOMICKO-MARKETINGOVÉHO ODDĚLENÍ FINANCES AND MARKETING

Bc. Hana Krejčová
Vedoucí ekonomicko-marketingového oddělení
Head of Financial and Marketing Dpt.

Kolektiv ekonomicko-marketingového oddělení prošel v roce 2014 personálními změnami. Z oddělení odešli v průběhu roku hned dva zaměstnanci a dva byli přijati. I tak však oddělení zvládlo zajistit nejen pravidelné činnosti, ale i mimořádné události roku – křtiny, slavnostní otevírání nových expozičních celků atd. Více se o akcích pro veřejnost dozvíte na následujících řádcích.

AKCE POŘÁDANÉ PRO VEŘEJNOST EVENTS FOR THE PUBLIC

Březen

22. 3. **Světový den vody**

Duben

6. 4. **Den ptactva** (ve spolupráci s ČSOP Jihlava)
19.–20. 4. **Den Země** – ve znamení Velikonoc

Květen

1. 5.–30. 9. **Letové ukázky dravců a sov**
(každý den, kromě pondělí)
19.–23. 5. **ZOO ART** (Dřevořezání na téma africká a australská zvířata)

Červen

1. 6. **Den dětí**
(zaměřený na mezinárodní kampaň EAZA)
6. 6. **Noc snů** – večerní program pro děti s mentálním postižením
28. 6. **Prázdniny začínají v zoo**

Červenec – srpen

1. 7.–31. 8. **Komentovaná krmení**
(každý den v určené časy u vybraných zvířat)
2. 7.–27. 8. **Hadí středy**
(praktické ukázky různých druhů plazů)
7. 7.–15. 8. **Letní příměstské tábory** v centru PodpoVRCH
29. 7. **Mezinárodní den tygrů**
5. 8. **IYASA a Den s antilopou Derbyho**
15.–16. 8. **Letní noc** (Zoollywood)
30. 8. **Mezinárodní noc pro netopýry**
30.–31. 8. **Střípky Afriky**
aneb Malá africká konference v novém

Září

20. 9. **Setkání pěstounských rodin Kraje Vysočina**
27. 9. **Babí léto v zoo**
(skautské středisko Jihlava Divočáci)
28. 9. **ZOOjablko roku**

Říjen

4. 10. **Den zvířat** (ve znamení ptáčků zpěváčků)
19. 10. **Den stromů**

Listopad

1. 11. **Den dravců a sov**
27. 11. **Slavnostní otevírání expozice Asie a Den s gibonem**
27. 11.–24. 12. **Adventní čas v zoo** – každý den se něco děje

Prosinec

6. 12. **Vánočky nejen pro kočky** (6. ročník předvánoční sbírky pro útulky na Vysočině)
17. 12. **Himálajské dobroudruživí**
aneb křtiny pand červených Radkem Jarošem
27.–29. 12. **Vánoční prohlídky** (Od pólu k pólu)

Oblíbené komentované krmení lemůřů kata

KLUBOVÉ VEČERY

Zajímavé besedy a promítání nejen o zvířatech, cestování a životním prostředí. Jarní (leden–duben) a podzimní (září–prosinec) cyklus přednášek, vždy každý první čtvrtek v měsíci. Od 17 hodin ve vzdělávacím centru PodpoVRCH. Vstupné je 40,- Kč, každý účastník obdrží drobný dárek.

2. 1. **Peru 2** (Pavel a Klára Bezděčkovi)
6. 2. **Největší antilopu zachraňuje v Africe český tým** (Ing. Karolína Brandlová, Ph.D.)
6. 3. **Expedice JAZIBONA** – za přírodou čtyř zemí jihu Afriky (RNDr. Aleš Toman)
3. 4. **Výběr partnera a nevěra pohledem evoluční biologie** (MVDr. Oldřich Tomášek, Ph.D.)
4. 9. **Taiwan, můj domov** (Jennifer Wang, Václav Jáchim)
2. 10. **Škodovkou na hranice Číny** (Jiří Folbrecht, Michal Mázl)
6. 11. **Přírodou Srí Lanky** (Klára a Pavel Bezděčkovi)
4. 12. **Poklad jménem Tamaraw** (Pavla a Tom Jůnkovi)

Ukázky výcviku dravců a sov jsou atraktivní pro malé i velké návštěvníky.

ZOO ART – klauzurní práce studentů SUŠG Jihlava

Noc snů přináší dětem s hendikepem a jejich rodinám nevšední zážitky.

OZVĚNY EKOFILMU

Cyklus dokumentů s ekologickou tematikou, každé třetí úterý v měsíci od 17 hodin.

21. 1. **Skandinávská divočina – Švédsko**
16. 2. **Lidé od jezera**
18. 3. **V srdci Balkánu – pátrání po rysovi**
15. 4. **Havaj v ohrožení + Patagonie**
16. 9. **Muž, který sází stromy**
21. 10. **Zabiják v jeskyních**
18. 11. **Na řece v Irsku**
16. 12. **Pelansi + Zelená poušť**

VÝSTAVY

Infocentrum (hlavní vstupní areál):

leden–březen	Fotografie Etiopie – Pravěké OMO
(Radka a David Švejnhovi)
duben–květen	Obrazy zvířat (RNDr. Dana Holečková)
červen–září	Norsko (Ing. Stanislav Vorálek)
říjen–15. listopad	Fotografie ze života opeřenců
(Ing. Stanislav Vorálek)
16. listopad–prosinec	Lovy teleobjektivem
(Ing. Karel Ženíšek fotografie)

Výstavní místnost:

duben–září	Fotografie zvířat a přírody
(Ing. Karel Ženíšek, Ing. Milan Slavinger) |
|------------|--|

Africká vesnice – škola:

duben–říjen	Malby na plátně – originály z Afriky a BURKINA FASO batiky
duben–srpen	Etiopie – Pravěké OMO
(Radka a David Švejnhovi)
červen	Od pólu k pólu – práce dětí MŠ a ZŠ
září–říjen	Fotografie Dětský pohled
(Alena Polanecká)

Africká vesnice – areál:

leden–prosinec	ZVINO VA AFRICA – prodejní výstava originálních dřevěných soch ze Zimbabwe

Dětské práce ke kampani *Od pólu k pólu*

Senioři z Domu klidného stáří, Žďár nad Sázavou

Akce mimo areál zoo

Knihovna Březinova, Jihlava, Den Země Jihlava, Den Země Třebíč, Dům klidného stáří – Mladáta, Městské slavnosti v Počátkách, Knihovna Pelhřimov, Cinestar – Jak vycvičit draka 2, Pohádková zahrádka Cheb, Cinestar – Pošťák Pat ve filmu, MŠ Chaloupka, Cinestar – Dům kouzel

Mobily pro gorily

Mobilní telefony v sobě ukrývají vzácné kovy – zlato, platinu, stříbro a další. Recyklace jedné tuny mobilů vynese stokrát víc zlata než klasická těžba. Pokud se mobil dostane do komunálního odpadu, dojde k zatížení životního prostředí mnoha látkami, s nimiž si příroda neumí poradit. Již čtvrtým rokem jsme proto zapojeni do projektu „Mobily pro gorily“. Lidé mohou odevzdávat staré mobily na našich pokladnách, ty pak převezme společnost REMA (partner projektu), recykluje je a za každé vybrané zařízení přispěje částkou 10,- Kč strážcům kamerunské rezervace Dja.

V roce 2014 se nám podařilo vybrat 114 mobilních přístrojů. Sběrka pokračuje i v roce 2015. Děkujeme všem, kterým není příroda lhostejná.

Svatby v zoo

Přestože není primárním záměrem jihlavské zahrady pořádání svateb a nijak se nepropagují, uskutečnily se minulý rok obřady v zoo hned tři. První stylová svatba se odehrála v únoru v centru PodpoVRCH, druhá v červnu na vyhlídce u pavilonu žiraf a třetí v africké vesnici Matongo v srpnu. Všem novomanželům přejeme hodně štěstí na jejich společné cestě životem.

Summary:

In 2014, Finances & Marketing members arranged for numerous public events, talks, environmental education film screening and displays. It was already year 4 of Jihlava taking part in „Mobiles for Gorillas“ – international project to support rangers in Cameroon Dja Reserve.

Na exotický zážitek budou novomanželé dlouho vzpomínat.

PUBLIC RELATIONS PUBLIC RELATIONS

V roce 2014 bylo vydáno celkem 29 tiskových zpráv pro média včetně dvou speciálních. Ve vzájemné spolupráci jsou aktivní zejména regionální noviny (MF Dnes, Jihlavské listy, Jihlavský deník), rozhlasové stanice (Český rozhlas Region, Hitrádio Vysočina) a televize – zprávy a novinky ze zoo byly k vidění pravidelně na obrazovkách TV Nova, ČT, TV Prima a TV R1 Pelhřimov – jih.

Nejvýznamnější projekty

Český rozhlas Region – mediální partner slavnostního otevření nově vybudované expozice Asie, festivalu Střípky Afriky i křtin pand červených.

Už šestý ročník společné předvánoční sbírky krmiv pro opuštěná zvířata v útulcích s názvem „Vánočky nejen pro kočky“ přinesl opět další rekord v podobě 333 kilogramů granulí, konzerv a vitamínů pro psy a kočky. S rostoucími mrazy přibýly i deky, ale také hračky, misky a pelíšky.

Ke konci roku byl ve spolupráci se studiem Aerophoto CZ s. r. o. natočen reklamní spot Zoo Jihlava, kterým se organizace prezentuje na svých webových stránkách, kanálu YouTube nebo třeba na veletrzích a dalších akcích.

Další činnost

Počátkem roku byly shromážděny a zpracovány veškeré podklady pro výroční zprávu 2013, dále bylo zajištěno její grafické zpracování, výroba a distribuce.

V květnu byl připraven a zadán do tisku XIII. ročník periodické tiskoviny zoo s názvem „Zoonovinky“.

Zoo Jihlava byla prezentována v několika novinách a časopisech prostřednictvím inzerce a PR článků.

Pokračovala také evidence novinových článků v tištěné i elektronické podobě a fotodokumentace i videodokumentace všech důležitých událostí v zoo.

Změny v personálním obsazení

V polovině roku 2014 odešla na mateřskou dovolenou dlouholetá tisková mluvčí Kateřina Kosová. Na její pozici ji nahradil Martin Maláč. I přes takto zásadní změnu se týmu podařilo na její práci skvěle navázat a tak udržet dosavadní kvalitu práce.

Facebook

Počet fanoušků naší sociální sítě facebook v roce 2014 stabilně rostl. Počátkem roku 2014 jsme měli 6 515 fanoušků, k 31. 12. 2014 se číslo navýšilo o 3 235 na 9 750.

Při tradiční sbírce Vánočky nejen pro kočky přinesli lidé 333 kg krmiv.

Řada uživatelů facebooku v letošním roce využila možnosti ohodnotit naši zoo. Hodnocení probíhá systémem přidělování hvězdiček (1–5). Většina (cca 98 %) z přibližně 200 respondentů nám přidělila nejvyšší možné hodnocení. Například paní Lenka napsala: „Jediná zoo, která mi vyrazila dech. Opravdu stojí za to zajet do Jihlavy a podívat se. Úžasně propracované nápady, lze vidět opravdový zájem. Všude lze zblízka vidět na zvířata, což je obrovské plus. Opravdu jednička s hvězdičkou, jsem nadšená a určitě se vrátím.“

Na facebooku, stejně jako v předchozích letech, informujeme o blížících se akcích, zvířatech, výjimečných událostech i o každodenním životě v zoo. Snažíme se o větší propojení s webovými stránkami a využíváme tento komunikační nástroj i pro osvětu.

V letošním roce jsme poprvé více pracovali i se systémem UDÁLOSTÍ, který přihlášeného uživatele upozorní na konání akce a zároveň mu dá možnost pozvat své přátele, a tím i podpořit virální propagaci.

- nejvyšší dosah příspěvku byl 7 700 uživatelů
- průměrem lepší dosah získávají informace o zvířatech oproti informacím z akcí (např. narození dvojčat pand červených označilo jako „To se mi líbí“ kolem 500 fanoušků a sdílelo ho dalších 52 uživatelů facebooku)

V roce 2014 vyšly Zoonovinky poprvé s překvapením.

Webové stránky

1. 10. 2014 jsme spustili novou webovou prezentaci na původní adrese – www.zoojihlava.cz.

Administrace se realizuje pomocí redakčního systému Joomla. Využili jsme zkušenosti z naší předchozí webové prezentace a snažili jsme se o co největší praktičnost a funkčnost. Záměrem bylo zlepšení komunikace s příznivci zahrady a zvýšení informovanosti o dění v zoo. Zároveň jsme usilovali o web interaktivní, abychom docílili jeho opakovanou návštěvnost uživateli. Je zde možnost přejít přímo na sociální síť Facebook, Google+ či Twitter. Vizuální stránka webu je laděna do přírodních barev. Na hlavní stránce vznikly tři bloky, které pomocí přednastavených modulů umožňují pohodlné vkládání videa (letos jsme založili i vlastní YouTube kanál), vizuálních upoutávek na akce a novinek.

Další novinkou je tzv. dětský web, který se postupně vyvíjí a obsahuje informace o zoo a zvířatech podávané „odlehčenější“ dětskou formou. Interaktivnost dodávají aktivity pro děti – omalovánky.

- návštěvnost stránek zoo dosáhla v roce 2014 téměř 150 000 návštěvníků
- jednotlivé stránky byly zobrazeny v počtu 754 000, tzn. 1 návštěvník shlédl v průměru 4 záložky na našich stránkách (1 návštěvník = 4x klik)
- 70 % tvořili noví uživatelé a okolo 30 % byli uživatelé opakovaní
- nejvyšší návštěvnost v počtu 1224 osob byla 20. 4. 2014
- pořadí jednotlivých prohlížečů:
 1. Google Chrome, 2. Mozilla Firefox, 3. Internet Explorer

E-shop

Neustále se snažíme o větší komfort našich návštěvníků, využití možnosti internetového obchodu na novém webu bylo tedy jistou volbou. Pro začátek jsme zvolili šest kategorií – vstupenky, permanentky, zážitky, adopční certifikáty a sponzorské certifikáty. Za krátkou dobu provozu e-shopu (3 měsíce) se nám potvrdilo zjednodušení způsobu sponzorování i nákupy dárků. Od listopadu jsme přidali vstupenky na tradiční vánoční prohlídky s programem. Lidé si tak mohli

Nová podoba webových stránek Zoo Jihlava

Vánoční večerní prohlídky s programem se mohou objednat v e-shopu.

objednat a zaplatit prohlídku z pohodlí domova. Platba za prohlídku byla možná několika způsoby (kartou, bankovním účtem a hotovostí na pokladnách), ale po zkušenostech z let minulých jsme vsadili na platbu předem. Eliminovat se tak počet návštěvníků, kteří si prohlídku objednají, ale v den konání nepřijdou. Na rok 2015 plánujeme „vychytat mouchy“ a postupně přidat kategorii propagačních předmětů.

Nový maskot Gibo se objevuje i v kreslené podobě.

Artikl	Objednávek	Kusů	Cena
Vstupenka dětská	4	15	750,00 Kč
Vstupenka dospělá	12	38	3 420,00 Kč
Roční permanentka pro děti	1	1	300,00 Kč
Kreditní permanentka	4	4	2 400,00 Kč
Den s chovatelem	6	6	24 000,00 Kč
Setkání se zvířaty	1	1	1 500,00 Kč
Žirafy zblízka s doprovodem	1	1	3 000,00 Kč
Žirafy zblízka	1	1	2 500,00 Kč
SponZOOrský certifikát 500 Kč	1	1	500,00 Kč
FENEK	2	2	3 000,00 Kč
JEŽEK UŠATÝ	2	2	2 000,00 Kč
YDRA MALÁ	1	1	4 000,00 Kč
Prohlídka s průvodcem 12. 12.	11	16	1 450,00 Kč
Vánoční komentované prohlídky s programem	134	333	40 250,00 Kč
Celkem	181	443	89 070,00 Kč

Summary:

In 2014, there were 29 press releases. The zoo's spokeswoman left for her maternity leave and was replaced by Martin Maláč. A new website was launched along with an online shop. The zoo ran year 6 of „Christmas Cakes not just for Cats“ – an event to support animal shelters in the region. A professional advert was filmed and is in use to present the zoo on the Internet and at events outside the zoo.

ZOO DESIGN ZOO DESIGN

Rok 2014 byl pro nás významný v oblasti designu, kromě jiného, dokončením dalšího expozičního celku projektu Zoo pěti kontinentů – pavilonu Asie. Prostor pavilonu a jeho okolí navozuje atmosféru dřevěného obydlí místních obyvatel, ukrytého kdesi uprostřed džungle. Velkou pozornost jsme věnovali ozelenění okolí a výsadbě bambusů do budoucího dobrodružného bludiště pro děti. Asijský styl se objevil i v informačních panelech, kterými přibližujeme návštěvníkům život gibbonů s mnoha zajímavostmi.

Panely v expozici Asie vycházejí z nového vzhledu informačního systému, který jsme začali používat od letošního roku. Jednotlivé prvky vycházejí z charakteristiky daného kontinentu a používáme v nich etnické prvky, vzory, přírodniny, případně typické písmo. V tomto duchu jsme instalovali také tematické panely v expozičních celcích Africká savana a Himálaj.

Velkým úkolem nejen pro zoo byla rekonstrukce expozice tuleňů. Tato poměrně komplikovaná úprava, spolufinancovaná Krajem Vysočina, zatížila nejen pracovitě zoo designu, ale především chovatelské oddělení, stejně jako technické. Na místě původního bazénu vznikla expozice mořského skalnatého pobřeží s mělčinami a oblázkovou pláží. Rozšířenou vnitřní ubikaci jsme pojednali jako severský rybářský domek.

Dotváření expozic a expozičních celků je dlouhodobá záležitost. V roce 2014 se nám podařilo stylově doplnit expozici Himálaj o základní tábor pod Mt. Everestem a Escondido o políčko s americkými plodinami. Novými projekty, byť menšími, je Lesní stezka, kde chceme návštěvníkům přiblížit život ve středoevropském lese, a Údolí včel s medonosnými rostlinami, různými druhy úlů a domky pro čmeláky. Za zmínku stojí Stezka stromů – komplex 20 dřevěných stojanů, které jsme umístili podél říčky Jihlávky. Pod zajímavými názvy návštěvníci odkryjí informace o běžných i vzácných stromech rostoucích v areálu zoo.

V průběhu roku jsme dál spolupracovali na realizaci posledního pavilonu projektu Zoo pěti kontinentů – tropickém pavilonu. Podíleli jsme se jak na řešení technického vybavení, tak i na estetické podobě vnitřních prostor.

Stranou nezůstávala ani údržba informačního systému v areálu zoo – celkem jsme vyměnili na 40 poškozených jmenovek zvířat a vyhotovili 8 nových titulů. Kromě toho jsme připravili tiskoviny Zoo Jihlava (VZ 2013, Zoonovinky, kalendárium, letáky akcí atd.), nejrůznější propagační předměty či velkoplošnou reklamu zoo v prostorách fotbalového stadionu.

Stezku stromů lemují netradiční informace.

Zrekonstruovaný výběh tuleňů dostal vzhled skalnatého skandinávského pobřeží.

Políčko amerických hospodářských rostlin oživuje expozici jihoamerických zvířat.

Summary:

Asian House was finished and fitted with informatory items. The same, brand-new design making use of ethnical elements, patterns and specific types was employed in the development of information boards for the African Savannah and Himalaya exhibits. Treatment of style is underway in other exhibits as well.

New projects involve Forest Trail (focusing on Central Europe), Bee Valley and Tree Path.

Throughout the year, the staff cooperated on the completion of the tropical house – the last and the largest structure within the Zoo of Five Continents project. Routine services included periodical updates of the zoo's information and guidance system, cooperation on marketing projects and development of new printed matter.

SPONZORSTVÍ A SYMBOLICKÁ ADOPCE

DONORS AND ANIMAL ADOPTION

Možnost stát se adoptivním rodičem některého exotického zvířete je v naší zoo poměrně hojně využívána. V roce 2014 bylo uzavřeno 96 darovacích smluv. Mnozí sponzorují své oblíbené zvíře dlouhou řadu let, jiní přispívají pravidelně na různá zvířata, další sponzorují alespoň jeden rok, někteří věnují vysoké částky, jiní nižší, ale všechny spojuje láska ke zvířatům a přírodě.

To, co dělají naši dárci, není samozřejmost a už vůbec to není jejich povinnost, proto všem moc děkujeme.

Summary:

The zoo signed 96 donation agreements in 2014.

Adoptivní rodiče:

Bártík Jáchym, Havlíčkův Brod	1 000,00 Kč	korálovka sinoaloská	Pelikánová Eva, JUDr., Praha	20 000,00 Kč	hyena žíhaná
Bock Stanislav Ing., Lysá nad Labem	1 300,00 Kč	leguánek modrý	Peterka Michal a Přibylková Anna, Jihlava	1 000,00 Kč	ježek ušatý
Bršlicová Marcela, Znojmo	1 000,00 Kč	pralesnička barviřská	Prachařová Jana, Borovany	2 000,00 Kč	outloň malý
Břečkovi Magdalena a Michal, Křižánky	4 000,00 Kč	surikata	Prokšová Iveta, Opava	2 000,00 Kč	outloň malý
Coufal Matěj, Havlíčkův Brod	1 100,00 Kč	rozela pestrá	Privětivý Libor, Dačice	4 000,00 Kč	kočka divoká
Čemusová Jana, Praha 4	2 000,00 Kč	želva ostruhatá	Ptáčková Kamila, Zábřeh	1 000,00 Kč	pralesnička batiková
Černodirinská Viola, Praha	2 000,00 Kč	outloň malý	Referentky Centra spisové a archivní služby, Jihlava	1 500,00 Kč	fenek
Čírtek Jiří, Praha	10 000,00 Kč	kočkodan Campbellův	Růžičková Hana, Pacov	2 000,00 Kč	leguánek měnivý
Čírtek Jiří, PhDr., Praha	20 000,00 Kč	levhart perský	Ryšavá Dana, Jihlava	1 000,00 Kč	korálovka honduraská
Čírtková Miroslava, PhDr., Praha	5 000,00 Kč	kosman stříbřitý	Schiller Rostislav, Pardubice	1 000,00 Kč	ježek bělobřichý
Čírtková Eva, Ing., Praha	5 000,00 Kč	kosman běločelý	Šikes Jiří, Humpolec	1 000,00 Kč	želva nádherná
Čurdová Helena, Jihlava	4 000,00 Kč	karakal	Sladká Eliška, Kamenice nad Lipou	1 500,00 Kč	fenek
Dalecký a Petra Zitová Jan, Hrochův Týnec	4 000,00 Kč	manul	Sošková Hana, Jihlava	1 000,00 Kč	ježek ušatý
Dejmková Jindřiška, Pelhřimov	3 000,00 Kč	pralesnička batiková, outloň malý	Stejskal Jiří, Dačice	1 000,00 Kč	rohatka ozdobná
Dvořák František, Žirovnice	3 000,00 Kč	mýval severní	Svobodová Marie, Jihlava	4 000,00 Kč	surikata
Dvořáková Jana, Okříšky	1 000,00 Kč	morče divoké	Šimo Lenka a Michal, Žďár nad Sázavou	4 000,00 Kč	kočka slaništní
Dvořákovi Eliška, Dana a Stanislav, Jihlava	2 000,00 Kč	ježek bělobřichý, ježek ušatý	Ulrichová Ludmila, Světlá nad Sázavou	4 000,00 Kč	karakal
Foltin Petr, Stonařov	1 000,00 Kč	ježek ušatý	Váňova, rodina, Třeboň	1 000,00 Kč	želva nádherná
Gurková Dana, MDDr., Jihlava	10 000,00 Kč	hrošík liberijský	Vaškovi Antonín a Jan, Brno	2 000,00 Kč	outloň malý
Hák Lukáš, Ing., Jihlava	3 000,00 Kč	dar na žirafu	Venhoda Lukáš, Jihlava	500,00 Kč	páv korunkatý
Hanuškova rodina, Velké Meziříčí	1 000,00 Kč	výřeček malý	Venhoda Matěj, Jihlava	1 500,00 Kč	piraňa plodožravá
Hradecká Jana, Praha	1 300,00 Kč	varan timorský	Vlasáková, rodina, Okříšky	4 000,00 Kč	margay
Janda Petr, Praha	3 000,00 Kč	kočka slaništní	Volavkova, rodina, Jihlava	1 000,00 Kč	korálovka honduraská
Jonášová Lenka, Znojmo	1 000,00 Kč	pralesnička batiková	Zelená Milena, Ing., Pelhřimov	6 000,00 Kč	ropucha obrovská, rosnička včelí a babirusa
Jurkasová Miroslava, Měřín	3 000,00 Kč	mangusta žíhaná	Zemanová Marie a Lysá Milada, Jihlava	4 000,00 Kč	kočka arabská
Kadlec Petr, Jindřichův Hradec	500,00 Kč	páv korunkatý	Žoudlíková Dagmar, Jihlava	4 000,00 Kč	seval
Koníř Petr, Česká Třebová	4 000,00 Kč	kapybara			
Kopicová Jana a Milan, Světlá nad Sázavou	1 000,00 Kč	korela			
Královi Hana a Lubomír, Chotěboř	4 000,00 Kč	nosál červený			
Lehman Klaus, Germany	10 998,00 Kč	gibon zlatolící			
Ločárkovi, novomanželé, Jihlava	3 000,00 Kč	jeřáb mandžuský	Army Dačice, Dačice	1 000,00 Kč	korálovka sedlatá
Martinů Jana, Třebíč	1 000,00 Kč	ježek bělobřichý	Časopis MAXIM, Praha 6	559,00 Kč	dar na lenochoda
Mertová Naděžda, Třebíč	1 000,00 Kč	výřeček malý	Krajský výbor KSČM, Jihlava	10 000,00 Kč	klokán rudý
Město Brtnice, Brtnice	1 000,00 Kč	ježek bělobřichý	Kukabara Agency, s.r.o., Praha 8	2 500,00 Kč	ledňák obrovský
Močubová Dana, Mgr., Přebyslav	1 000,00 Kč	ježek ušatý	Občanské sdružení Kamarád Třešť, Třešť	2 000,00 Kč	koza kamerunská
Mokrý Ondřej, Čelákovice	4 000,00 Kč	babirusa	Odborová organizace KOVO I. BOSCH DIESEL, Jihlava	5 000,00 Kč	surikata
Motykovi, Tehov – Kostelík	2 000,00 Kč	ovce valaška	OV ČSSD, Jihlava	4 000,00 Kč	kosman běločelý
Nováčková Lucie, Stanoviště	3 000,00 Kč	ara vojenský	Re-Pre, reklamní studio, s.r.o., Jihlava	2 000,00 Kč	ovce valaška
Novotný Josef, JUDr., Praha	30 000,00 Kč	tapír jihoamerický	SMJ, Jihlava	3 000,00 Kč	mýval severní
Paštiková Lenka, Havlíčkův Brod	5 000,00 Kč	krajta hnědohlavá	Studio In, Jihlava	500,00 Kč	páv korunkatý
Páv Lukášek, Praha	500,00 Kč	páv korunkatý	Účetní kancelář Ing. Hutař, s.r.o., Hrotovice	3 000,00 Kč	mýval severní

Školy:

Florbalová škola Jihlava, o. s., Jihlava	1 000,00 Kč	ježek bělobřichý
Farmeko, Jihlava	7 000,00 Kč	rys evropský
SVOŠS, Jihlava	1 100,00 Kč	sýček obecný
Školička Kamarád, Nové Veselí	1 000,00 Kč	ježek ušatý
ZŠ a MŠ Cejle	1 000,00 Kč	outloň malý
ZŠ a MŠ Kamenice, Kamenice	3 100,00 Kč	želva ostruhatá, výreček malý
ZŠ a MŠ Luka nad Jihlavou	1 100,00 Kč	jeřáb panenský
ZŠ a MŠ Štoky	1 000,00 Kč	ježek ušatý
ZŠ Benešova, Třebíč	3 000,00 Kč	mýval severní
ZŠ Bobrová	3 000,00 Kč	mýval severní
ZŠ Jungmannova, Jihlava	1 000,00 Kč	ježek ušatý
ZŠ Leandra Čecha, Nové Město na Moravě	4 000,00 Kč	lviček zlatý
ZŠ Masarykova, 9. B, Telč	1 100,00 Kč	výreček malý
ZŠ Předín	4 000,00 Kč	margay
ZŠ Rošického 2, 6. C, Jihlava	4 000,00 Kč	surikata
ZŠ Třemošnice	7 000,00 Kč	rys červený
ZŠ Výčapy, 4. třída, Třebíč	4 000,00 Kč	karakal
ZŠ Žďár nad Sázavou, p. o.	3 000,00 Kč	pštros dvourstý

Neúčelové dary:

Václav a Petra Šedovi	500,00 Kč
Dar z webu	100,00 Kč
Delikommat	3 333,00 Kč
Gymnázium AD FONTES, Jihlava	2 000,00 Kč
Forum dárců	138,00 Kč
Palich Petr, Jihlava	1 500,00 Kč
Město Brtnice	83,00 Kč
Sochorová Jana, Žďár nad Sázavou	4 000,00 Kč
TBWA Praha s.r.o., dar za nejsympatičtější zvíře	30 000,00 Kč

V roce 2014 byly pozice partnerů obsazeny takto:

HLAVNÍ PARTNER KEY PARTNER

Pivovary Lobkowicz, a. s.
Jihlavský pivovar Ježek

VÝZNAMNÍ PARTNEŘI IMPORTANT PARTNER

UNILEVER ČR, spol. s r. o.

PEPSICO CZ, s. r. o.

JIP východočeská, a. s.

RWE Česká republika, a. s.

Mláďata maků trpasličích (*Microcebus murinus*) se vejdou do dlaně.

Autoři článků v kapitole Činnost ekonomicko-marketingového oddělení:
Bc. Olena Kotíková, Martin Maláč, Ing. Michal Ryneš,
Bc. Michaela Strnadová, RNDr. Iva Vilhumová

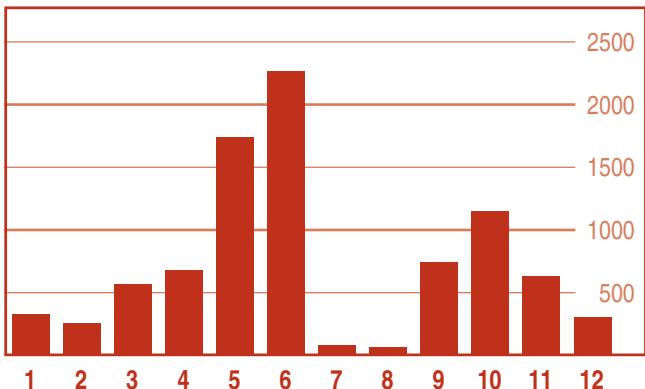
CENTRUM ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY PodpoVRCH

PodpoVRCH, CENTRE FOR EDUCATION

Mgr. Pavla Jarošová
Vedoucí úseku vzdělávání/Head of Education Dpt.

Ve vzdělávacím centru jsme v roce 2014 pokračovali v započatém stylu práce. Hlavním těžištěm jsou výukové programy pro školy. Během celého roku nás navštívilo 4 942 dětí ze základních a středních škol, 2 107 dětí z mateřských škol a 229 dětí ze speciálních škol a tříd. Učitelé si mohli vybrat z bohaté nabídky, připravili jsme 25 různých programů. Některé z nich probíhají jen v centru, jiné jen v zoo, ale většina z nich je kombinací obou variant. Je velký rozdíl v měsíční vytíženosti centra, nejvíce školy využívají nabídku v květnu a červnu, ale daří se nám pomalu zlepšovat i využití v zimních měsících.

Měsíční vytíženost centra v roce 2014

V období od listopadu do března je velmi oblíbený program Hrátky PodpoVRCHem pro malé děti a jejich doprovod. Uskutečnili jsme jej 36x a navštívilo nás 648 dětí od 2 do 6 let. V dubnu jsme se opět připojili ke knihovně, školám a dalším institucím a uspořádali oblíbenou Noc s Andersenem na podporu čtení u dětí. Společně s 30 dětmi jsme si prohlédli zoo, povídali si, četli příběhy o zvířatech a přenocovali v centru ve spacácích.

Během vedlejších prázdnin jsme připravili pro děti 4x půldenň „tábor“ Prázdniny PodpoVRCHem, kterých se zúčastnilo 63 dětí. V období hlavních prázdnin jsme uskutečnili Příměstský tábor PodpoVRCHem. Původně jsme chtěli nabídnout 3 týdenní turnusy, ale zájem byl tak obrovský, že během půl hodiny bylo vyprodáno. Přidali jsme ještě dva a celkem jsme zrealizovali 5 turnusů pro 150 dětí.

V centru během školního roku probíhají 4 zájmové kroužky pro děti – chovatelský, přírodovědný, teraristický a Zoohrátky se zvířátky pro menší děti. Pravidelně tyto kroužky byly navštěvovány 54 dětmi.

Ve vzdělávacím centru jsou rovněž konána různá setkání, konference, přednášky a zasedání. V březnu se zde uskutečnilo mezinárodní zasedání 25 delegátů ze zoologických zahrad 7 zemí EAZA – Felid TAG (pracovní skupina věnující se kočkovitým šelmám). Pro své jednání naše prostory využil Kraj Vysočina, Magistrát města Jihlavy, VŠP Jihlava, Drogerie DM, ČSOP Jihlava a další organizace. Pro širokou veřejnost jsme uspořádali cyklus přednášek Klubové

večery a promítání filmů Ozvěny Ekofilmu. V srpnu proběhl již 9. ročník Malé africké konference, tentokrát pod novým názvem Střípky Afriky.

V rámci kampaně EAZA „Pole to pole“ jsme připravili pro školy soutěž „Od pólu k pólu“. Cílem bylo upozornit na to, že naším každodenním chováním ovlivňujeme přírodu celého světa. Mladší děti malovaly a tvořily zeměkouli se zvířaty a starší prováděly různé výzkumy. Úkolem bylo například zjistit, kolik igelitových nákupních tašek nebo letáků donesou každý týden domů, kolik využívají mobilních telefonů nebo spotřebují vody. Svou práci a výsledky pak prezentovaly u nás 31. května na žákovské konferenci. Z výtvarné části vzniklo velké množství nádherných výtvarů, které nám zkrášlily nejen areál zoo, ale i naše vzdělávací centrum.

Kampaní „Od pólu k pólu“ jsme se zabývali i při akcích pro veřejnost. V březnu u příležitosti Dne vody jsme upozornili na množství spotřebované vody a doporučovali dávat přednost kohoutkové vodě před balenou vodou a děti si mohly vyzkoušet několik vodních pokusů. V rámci programu na Den Země jsme se zaměřili na spotřebu igelitových tašek a návštěvníci měli možnost vyrobit si originální plátěnou tašku. V říjnu na Den stromů jsme zase vyráběli recyklovaný papír. Zúčastnili jsme se také různých propagačních akcí mimo zoo. Navštívili jsme knihovnu, domov seniorů, Dětskou nedělní kina Cinestar v Jihlavě, veletrh GO v Brně, ples Rodinných pasů Kraje Vysočina, Den Země v Třebíči a v Jihlavě, Městské slavnosti v Počátkách a Pohádkovou zahrádku v Chebu.

Součástí centra je několik akvárií, terárií a dalších chovatelských zařízení. V roce 2014 k nám přibýlo několik zajímavých zvířat. V centru našli nový domov kučky východní, scinci šestipruzí a žebrovníci Waltlovi. Odchovali jsme čtyři mláďata gekončků nočních, několik osmáků, dvě mláďata bodlinatek a dvě mláďata pagekona řasnatého. Vejce nakladly také užovky červené. Velkou radost jsme měli z líhnutí zlatohlávků a martináčů hedvábných.

Dobrodružná Noc s Andersenem – děti přespávají v „jeskyni“ i na „palubě loď“.

V centru také připravujeme podklady, plakátky a letáky k akcím a k výukovým programům. Celkem 11x byl vydán elektronický newsletter „Nahlédněte PodpoVRCH“ a 1x zpravodaj „Nahlédněte PodpoVRCH pro školy“, které jsme rozesílali na e-mailové adresy zájemcům.

Programy a účastníci

	Počet	Počet účastníků
Výukové programy pro školy	238	4 942
Výukové programy pro školky	99	2 107
Výukové programy pro spec. skupiny	66	1 006
Přednášky a promítání	16	277
Výjezdy mimo zoo	12	
Táborové dny	29	213

Nové programy v roce 2014

Zoo v krabici II. (1., 2. třída ZŠ)

Pokračování nejúspěšnějšího programu Zoo v krabici s novými zvířátky. Podíváme se na to, proč má tygr pruhy, proč jsou papoušci barevní nebo jestli jí medvěd malajský maso.

Hmyzáčci (MŠ + 1., 2. třída ZŠ)

Děti se seznámí s různými malými hmyzáčky, jejich životem i vzhledem, zahrají si na motýlky a dokonce si některé zástupce hmyzu budou moci zblízka prohlédnout a osahat.

Opičí se opice? (od 3. třídy ZŠ)

O opicích, jejich životě, vzhledu a chování si budeme povídat, ukazovat obrázky a nakonec si na ně i zahrajeme. S našimi opicemi se setkáme u expozice v areálu zoo.

Jak na zvířata? (od 3. třídy ZŠ)

Žáci se dozvědí, která zvířata můžeme chovat doma, jak se o ně starat a co potřebují k životu. Ukážeme si některá z nich a žáci si je budou moci prohlédnout a pohladit.

Hmyzáci a jiné breberky (od 6. třídy ZŠ)

Nahlédnutí do říše hmyzu a dalších bezobratlých. Podíváme se na jejich způsob života, stavbu těla i přizpůsobení k prostředí. Program je doplněn o ukázky živých zástupců měkkýšů, pavouků a hmyzu (švábi, pakobylky, brouci).

Žabí kuňk (od 6. třídy ZŠ)

Program věnovaný našim i cizokrajným obojživelníkům. Formou soutěžního klání se žáci dozvědí zajímavé informace

Děti z příměstského tábora zajímalo všechno.

o jejich životě, způsobu rozmnožování i výskytu a prohlédnou si živé zástupce.

Čím žije Asie? (od 6. třídy ZŠ)

Seznámení s rozmanitými obyvateli asijského kontinentu od chladných velehor až po tropické pralesy. Část programu probíhá přímo v zoo u jednotlivých expozic asijských zvířat a nového asijského pavilonu.

Spravedlivá svačina (od 8. třídy a SŠ)

Program z oblasti globální výchovy. Ukazuje formou simulační hry na nerovnoměrné rozložení bohatství a využívání přírodních zdrojů v různých státech světa.

Zvířata na dlani (speciální skupiny)

Během programu si při povídání o zvířatech osaháme, prohlédneme a očicháme různé přírodní materiály (lebky, zuby, kůže zvířat, ptáčej vejce) a seznámíme se s živými zvířaty. Je možné přizpůsobit úroveň postižení.

Jaro – lásky čas (pro seniory, březen – květen)

Povídání o zvířecích námluvách, rozmnožování i mláďatech. Jak se živočichové v tomto období chovají, jak si hledají partnera i jakým způsobem pečují o své potomky. Program je doplněn ukázkami přírodnin i živých zvířat.

Letní putování (pro seniory, červen – srpen)

Průvodce skupinu provede po areálu zoo a seznámí ji se zajímavostmi o jednotlivých zvířatech. Prohlídku lze zaměřit na vybranou skupinu (kočkovité šelmy, drápkaté opičky, ptáci, zvířata ve vodě, africká zvířata...) a přizpůsobit možnostem účastníků.

Zvířecí kuchařka (pro seniory, září – listopad)

Pojďte s námi do světa býložravců, masožravců a všežravců, kde se blíže podíváme na zvířecí „jídelníček“. Zaměříme se na to, jak si potravu obstarávají, jakým způsobem si dělají zásoby na zimu i jak přečkávají období nedostatku potravy. Program je doplněn ukázkou přírodnin a vzorky potravy různých živočichů.

Oblečme se na zimu (pro seniory, prosinec – únor)

Při programu ukážeme, čím je kryto tělo hmyzu, plazů, ptáků a savců. Jakým způsobem se chrání před chladem a jak jim to pomáhá v jejich životě. Jednotlivé ukázky si osaháme a zjistíme, jaké jsou jejich výhody či nevýhody. V průběhu programu se blíže seznámíme a pohledíme vybraná živá zvířata.

Summary

Events with which the Centre was busy in 2014 included 238 teaching sessions for 4,942 students of primary and secondary schools, 99 sessions for 2,107 children of nursery schools and 66 sessions for 1,006 participants – members of groups with special needs such as elderly, disabled, parents with small children etc. There were 16 lectures held for the public, film

screening as part of the „Ecofilm Echoes“ event, and several activities dedicated to animals and conservation. Events prepared for children during the summer holidays involved 5 runs of a week-long suburban camp and 4 single-day programmes. There were four leisure clubs underway throughout the school year. The Centre serves as venue for all types of meetings, workshops and conferences on a periodical basis.

CHOVATELSKÁ ČINNOST ANIMAL MANAGEMENT AND BREEDING

Ing. Jan Vašák
Vedoucí zoologického oddělení
Head of Zoological Dpt.

Práci na chovatelském úseku v roce 2014, stejně jako ve dvou předchozích letech, značně ovlivňuje a limituje výstavba nové části areálu. Vzhledem k pokračující stavbě tropického pavilonu je stále počet některých živočichů v průběhu výstavby limitován omezenými prostorovými možnostmi. Dokončené expozice jsou pak postupně obsazovány novými druhy zvířat, případně je postupně doplňován stav u druhů, kde jsme začínali s jednotlivými kusy, případně jednopohlavními skupinami. V roce 2014 jsme zaznamenali narození celkem 176 jedinců 48 druhů savců, uhynulo naopak 46 jedinců savců 32 druhů. U ptáků se vylíhlo 53 jedinců 14 druhů a uhynulo celkem 13 jedinců 13 druhů. V chovu plazů došlo k narození nebo vylíhnutí 40 jedinců 11 druhů, uhynulo pak 11 jedinců 9 druhů. Celkový počet narozených nebo vylíhnutých mláďat za rok 2014 je 269 jedinců u 71 druhů. Během téhož roku naopak došlo k úhynům celkem 76 jedinců 54 druhů.

Plazi

Chov plazů je momentálně velmi omezen, protože původní pavilon plazů a primátů byl zbourán a nový tropický pavilon je zatím ve výstavbě. To se samozřejmě odráží na celkovém počtu odchovaných mláďat. U řady druhů jsme byli nuceni chov pozastavit nebo ukončit, případně z prostorových důvodů jejich počty dočasně nebo trvale omezit. Za zmínku určitě stojí několik druhů a vývoj v jejich chovu. Již v předchozích letech se nám podařilo navázat spolupráci se soukromým chovatelem hroznýšovců portorických (*Epicrates inornatus*), kdy jsme získali k našim dvěma odchovaným samcům mladé nepříbuzné samice. To lze považovat především za investici do budoucího chovu tohoto málo chovaného a vzácného hada. Všechna zvířata zatím zdárně prospívají, vzhledem k jejich pozdnímu dospívání jsou ale stále mladá na reprodukci. U tohoto druhu jsme v roce 2014 zaznamenali úhyn naší zakládající samice, která dosahovala věku 30 let. Ve stejném věku je stále žijící zakládající samec. Do budoucna se budeme snažit o oživení chovu z dalších zdrojů a posléze i rozšířit počet chovatelů v rámci regionu EAZA, kde jsme zatím jedinou institucí zabývající se jeho chovem.

Kromě odchovů u běžně rozmnožovaných plazů v roce 2014 stojí za zmínku vylíhnutí a posléze úspěšný odchov dvou mláďat leguánů kubánských (*Cyclura nubila*), dvou mláďat pagekonů řasnatých (*Rhacodactylus ciliatus*) a již druhý porod dvojčat u scinků šalomounských (*Corucia zebrata*). U posledně jmenovaných dlouhodobě usilujeme o sestavení minimálně jedné záložní rodinné skupiny. U dalšího z našich vlajkových druhů plazů, želv tlustohrdých (*Siebenrockiella*

crassicollis), bohužel došlo k poškození vajec po snůšce a tudíž jsme v roce 2014 odchovu nedosáhli.

Ptáci

V chovu ptáků jsme po několikaleté přestávce docílili odchovu pštrosů dvouprstých (*Struthio camelus*). Po umělé inkubaci prvních vajec, ptáci snesli ještě jednu snůšku a samec o tato vejce začal standardně pečovat. K odchovu pod rodiči nedošlo, protože embrya ve vejcích odumřela. Pštrosi dvouprstí jsou v zoo především pro účely expoziční a vzdělávací, proto prezentace přirozené péče o vejce a mláďata by obohatila chov tohoto druhu o další rozměr. U nandu Darwinových (*Pterocnemia pennata pennata*) došlo u páru ve věku, kdy bylo možné očekávat odchov mláďat, k úhynu samce následkem zranění. Brzy jsme však byli ve spojení s pařížskou zoo, odkud bychom měli obdržet v začátku roku 2015 nového dospělého samce. V případě tohoto spojení bychom mohli mít i nadále šanci na rozmnožení tohoto druhu v příští chovné sezóně. Mladého samce kasuára přílbového (*Casuarus casuarus*) se podařilo doplnit dospělou samicí ze Zoo Budapešť. Vzhledem k omezeným počtům kasuárů v ESB populaci jsme se rozhodli pro tento krok. Podle zkušeností některých chovatelů se daří i spojení takto věkově nevyrovnaných ptáků (samec je roční, samice třináctiletá). Páry se spojují pouze na páření, mimo tuto dobu je nutné je zpravidla držet odděleně. Jedná se o ptáky dlouhověké, takže je relativní dostatek času experimentovat se stávajícím párem. Ke spojení může dojít až s dospělostí samce, což by mohlo být buď v roce 2015, nebo 2016.

Provizorní zázemí chovu plazů

Noví obyvatelé Africké savany – marabu africký (*Leptoptilos crumeniferus*) a pířmoky ostruhatý (*Plectropterus g. gambensis*)

Lori mnohobarvý horský (*Trichoglossus haematodus moluccanus*)

V kolonii plameňáků růžových (*Phoenicopus roseus*) se vylíhlo v roce 2014 celkem 11 mláďat, z nichž se 9 podařilo odchovat. Kromě toho se podařilo odchovat další 2 mláďata z vajíček ptáků ze Dvora Králové nad Labem pod páry, u kterých jsme měli neoplozená vejce. Během roku 2015 bychom pak ptáky z královédvorských rodičů ponechali v našem hejnu a naopak kolegům poskytli 2 jedince z našeho odchovu, abychom tak rozšířili genetickou základnu v obou chovech.

Za významný lze považovat odchov prvního mláděte jeřába panenského (*Anthropoides virgo*) v Jihlavě. Poprvé nám také zahrnili loriové mnohobarví horští (*Trichoglossus haematodus moluccanus*), kteří odchováli jedno mládě. Tradičně úspěšní rodiče seriemy rudozobé (*Cariama cristata*) zahrnili v roce 2014 dvakrát a odchováli celkem tři mláďata.

Mezi zajímavé nové chovance ve výběhu Africká savana patří dva páry pižmavek ostruhatých (*Plectropterus gambensis gambensis*) z odchovu Zoo Dvůr Králové nad Labem. Ve stejném výběhu je rovněž umístěn samec marabu afrického (*Leptoptilos crumeniferus*). Tento samec je uměle odchovaný, a proto nevhodný ke spojení se samicí. V rámci Zoo Jihlava nemáme prostory vhodné k rozmnožování tohoto druhu, proto jsme se rozhodli o umístění tohoto jedince pouze pro expoziční účely. Staronovým druhem v naší kolekci je pár arů zelenokřídých (*Ara chloroptera*), kteří jsou u nás jako deponát ze Zoo Ohrada.

Dalšími novinkami mezi ptáky jsou husy kuří (*Cereopsis novaehollandiae*) v rámci expozice Australská farma. Sestavili jsme pár ze samice odchované v Zoo Praha a samce ze Zoo Amsterdam. Do stejného komplexu jsme umístili rovněž dva jedince kystráček modrolící (*Entomyzon cyanotis*) ze Zoo Dvůr Králové. V rámci lesní stezky je umístěn pár výrů velkých (*Bubo bubo*) ze Zoo Schwerin.

Savci – Vačnatci

V kolekci vačnatců jsme zaznamenali příchod nového druhu, respektive dva samce klokánků krysích (*Potorous tridactylus*) ze Dierenparku Wiessel (Epe – Nizozemsko). Tento druh je chován vzácně. Problémem je zejména úzká genetická základna a malý počet zvířat v reprodukci. U kunovců tečkových (*Dasyurus viverrinus*) jsme zaznamenali úhyny všech stávajících jedinců. U všech zvířat pitva prokázala zhoubné nádorové bujení. Je bohužel typické, že všichni zástupci této čeledi jsou krátkověcí a senzitivní právě k onkologickým problémům. V průběhu roku 2014 jsme proto diskutovali s kolegy ze Zoo Lipsko o optimalizaci chovu. Protože naše zvířata byla držena ve světelných podmínkách severní polokoule, byla předmětem diskuze i možnost neschopnosti

Kystráček modrolící (*Entomyzon cyanotis*)

První odchov jeřába panenského (*Anthropoides virgo*)

rozmnožování z tohoto důvodu. V roce 2014 ale zaznamenali rozmnožení ve stejných podmínkách v Paříži, takže se zdá, že limitem bude hlavně nízká reprodukční úspěšnost kunovců ve spojení s krátkou životností. Proto jsme se s kolegy dohodli, že bude pro populaci tohoto masožravého vačnatce v EEP populaci přínosné, když bude co nejvyšší počet chovatelů, kteří se budou o jejich chov snažit. V roce 2015 bychom měli obdržet nová zvířata. Doposud slibně vyhlížející situace ve skupině klokánů rudých (*Macropus rufus*) se na konci roku pokazila úhynem chovného samce. Ve skupině v tuto chvíli zůstávají pouze samice, takže v průběhu roku 2015 dojde k doplnění skupiny o nepřibuzného samce i samice z izraelské Zoo Gan Garoo zaměřené na australskou faunu.

Primáti

První porod jsme zaznamenali u nové samice lemuru rudočelých (*Eulemur rufus*), samice však porodila mrtvá

Myš bobří (*Hydromys chrysogaster*)

mláďata. Tento fakt ale dokazuje, že samice je plodná a do budoucna bychom se nemuseli o tento druh v kolekci obávat. Jedná se o nejdéle chovaný druh poloopice v Jihlavě, který je zde nepřetržitě po dobu téměř třiceti let. Tradičně se podařila odchovat mláďata u lemuru kata (*Lemur catta*) a maki trpasličích (*Microcebus murinus*). U makiů je potřeba zdůraznit, že se tento kryptický druh rozpadá podle posledních taxonomických revizí na několik druhů. V chovech zoologických zahrad docházelo k nevědomému křížení různých druhů, přičemž někteří kříženci jsou dále neplodní. Naše zvířata patří k čistokrevným zvířatům, v rámci tohoto chovu úzce spolupracujeme se Zoo Plzeň a Praha. Odchovu jsme docílili také u vari červených (*Varecia rubra*). V rámci EEP programu pro outloně malé (*Nycticebus pygmaeus*) jsme sestavili pár z mladých zvířat. Samec pochází z Poznaně a samice z Rigy. Koncem roku došlo ke spojení zvířat a zdá se, že pár je harmonický. U komb ušatých (*Galago senegalensis*) stále držíme dvojici samců (sourozenci) z Rigy. K těmto samcům máme doporučení na sestavení párů se samicemi z Moskvy. Doporučení v tuto chvíli vážně kvůli problémům v komunikaci s ruskou státní veterinární správou. U kosmanovitých primátů dochází u několika druhů ke stárnutí chovných zvířat a nutností nahradit stávající páry novými. Problémem je jednak limitovaná prostorová kapacita našich zařízení a v některých případech i management EEP. Přesto se v roce 2014 podařilo sestavit nový pár lvíčků zlatých (*Leontopithecus rosalia*). Dále jsme se zaměřili na chov kosmanů zakrslých bělobříchých (*Callithrix pygmaea niveiventris*), kdy dvě samice z Bojnic byly dopárovány samcem z našeho odchovu a samcem z Rigy. Naopak jsme ukončili chov kosmanů zakrslých amazonských (*Callithrix pygmaea pygmaea*). Generační obměnou procházejí také tamariní pinčí (*Saguinus oedipus*), potřebu stejné obměny máme u kosmanů běločelých (*Callithrix goeffroyi*) a kosmanů černovousých (*Callithrix penicillata*). Chov zatím běží bez problémů u kosmanů stříbřitých (*Callithrix argentata*) a tamarinů žltorukých (*Saguinus midas*). Naopak zatím se nám nedaří u kalimik (*Callimico goeldii*). U starosvětských primátů se vyvíjí nadějně situace u mangabejů černých (*Lophocebus aterrimus*), kdy se rysuje možnost doplnění našeho mladého samce o dvě mladé samice. S vedoucím plemenné knihy pak jednáme o umístění staršího samce. Stagnace je u kočkodanů Campbellových (*Cercopithecus campbelli lowei*), kde jsme již druhým rokem nezaznamenali reprodukci. Tentýž taxon je v kolekci Zoo Dvůr Králové nad Labem, trio jejich zvířat se rovněž nerozmnožuje. Pokud bude tento stav setrvávat, jsme s kolegy domluvení na výměně samců. V závislosti na vývoji prostorových podmínek se chceme věnovat dalšímu druhu primáta – gueréze běloramenné

(*Colobus polycomos polycomos*). Předběžně jsou pro naši zoo již vybrána zvířata.

V chovu gibbonů zlatolících (*Nomascus gabriellae*) jsme nezaznamenali v tomto roce žádný přírůstek, což je dáno přirozenou reprodukční přestávkou. Giboni se ale v průběhu listopadu přestěhovali do nové expozice (pavilon Asie), která by jim v průběhu dalšího roku měla nabídnout prostorné venkovní voliéry.

Šelmy

Do stejného pavilonu přibyl další druh zvířete, tentokrát cibetkovité šelmy. Ze Zoo Plzeň přicestovala samice oviječe filipínského (*Paradoxus hermaphroditus philippinensis*), k níž očekáváme v průběhu roku 2015 i samce.

V expozici Africká savana jsme se dočkali odchovu dvou samic fenků (*Vulpes zerda*). Velmi potěšující byl odchov dvou samců pandy červené (*Ailurus filgens*). Tradiční jsou již odchovy u koček arabských (*Felis silvestris gordonii*), karakalů (*Caracal caracal*) a vyder malých (*Amblonyx cinerea*). Naopak se v posledních letech nedaří úspěšně odchovat mláďata u manulů (*Felis manul*). Mláďata hynou po cca 2 měsících u matky a pravděpodobnou příčinou je pozitivita samice na protozoálního parazita *Toxoplasma gondii*, toto onemocnění má zřejmě u manulů specifický průběh. Podle zkušeností dalších chovatelů v kombinaci se znalostmi o tomto organismu získanými na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně budeme v roce 2015 používat během odchovu jako profylaxi Baycox. Ten by měl zabránit vylučování prvoka v trusu matky během kritického období odchovu. Tuto zkušenost již učinili i kolegové v Parco Faunistico La Torbiera v Itálii. V rámci ESB pro rysy karpatské (*Lynx lynx carpathicus*) jsme se pokusili o spojení naší samice s geneticky velmi cenným samcem umístěným v soukromém chovu. Přestože došlo k prokazatelnému páření, mláďata se nakonec nenarodila. Stejným způsobem budeme po dohodě s vedoucím plemenné knihy postupovat i v roce 2015. V roce 2014 jsme dopárovali samce rysa červeného samicí narozenou v Cottbusu. Z La Torbiery jsme doplnili samce kočky krátkouché (*Prionailurus euptilurus*) k naší samicí. V průběhu roku 2014 jsme také odeslali u nás odchované tři samce a samici irbisů (*Uncia uncia*). Zvířata putovala do Darjeelingu v Indii, Boissere du Dore a La Palmyre ve Francii a do Permu v Rusku. Pro rok 2015 bychom měli spojit samce s naší starší chovnou samicí. V chovu tygrů

Mládě kočky bažinné (*Felis chaus*)

Vypuštění zebek damarských (*Equus quagga burchellii*) do výběhu žiraf vyvolalo rozruch.

sumaterských (*Panthera tigris sumatrae*) jsme bohužel byli nuceni utratit starého chovného samce Dustina, který se dožil téměř dvaceti let. Do dalšího chovu by měla v Jihlavě zůstat jeho dcera Cinta. Pravděpodobně došlo k rozmnožení u hyen žíhaných (*Hyaena hyaena sultana*). Rozhodli jsme se ponechat pár spolu a stejně jako u řady dalších chovatelů

se odchov prozatím nepodařil. Samice se držela v porodní noře, samec mimo její prostor. Po pěti dnech se však obě zvířata držela ve výběhu, každé z nich mělo evidentně minimálně jedno povrchové poranění. Pokud dojde v dalším průběhu chovu hyen k podobnému vývoji, přistoupíme k rozdělení zvířat.

Ovijač filipínský (*Paradoxus hermaphroditus philippinensis*)

Kopytníci

U zebek damarských (*Equus quagga burchellii*) jsme dovezli ze Dvora Králové nad Labem zpět chovného hřebce. Problémem zůstává nesoulad krevního faktoru mezi narozenými hříbaty a matkami. Pro další chov jsme počítali se zapůjčením jednoho ze dvou hřebců ze Dvora Králové. Problémem byl fakt, že náš chovný hřebec neakceptoval většinu klisen v královédvorském stádu a navíc jeden ze dvou jejich mladých hřebců uhynul. Tato shoda okolností znamená zdržení výměny chovného hřebce, k níž pravděpodobně budeme muset přikročit.

Do pavilonu Asie se nastěhovaly také babirusy (*Babirusa celebensis*). Jejich dosavadní výběh poté obývali pekari páskovaní (*Pecari tajacu*), které během roku 2014 nahradil pár pekari Wagnerových (*Catagonus wagneri*). Tento druh je v Evropě zatím chován pouze ve třech zoologických zahradách, v Tierparku Berlin, v Zoo Wrocław a Zoo Jihlava. Jedná se o velmi vzácný druh, který byl dosud chován pouze v severoamerickém regionu a jeho umístění v naší zoo lze považovat za projev důvěry a velmi dobré prestiže.

Do expozice Africká savana jsme doplnili další dva druhy antilop. Jedná se o skupinu nyal nížinných (*Tragelaphus angasii*) ze Zoo Liberec, u kterých se krátce po dovozu narodila mláďata, a vodušky abok (*Kobus megaceros*). Voduška abok je řízena v programu EEP, v rámci něhož jsme získali tři samice z Parco Natura Viva (Bussolengo, Itálie). Samec nám byl doporučen z Biparco Roma. Jeho transport se ale nemohl uskutečnit kvůli výskytu bluetongue v regionu Lazio. Koordinátor přislíbil doporučení samce z jiného chovu.

Mládě nyaly nížinné (*Tragelaphus angasil*) se narodilo již v Jihlavě

Pekari Wagnerovi (*Catagonus wagneri*)

Vodušky abok (*Kobus megacernis*) ve výběhu žiraf

Vydra malá (*Amblonyx cinerea*)

Seriemy rudozobé (*Cariama cristata*) zahrázdily dvakrát.

Hlodavci

Tradičně úspěšný byl chov velemyší obláčkových (*Phloeomys pallidus*), kde se narodilo celkem 7 mláďat. Některá zvířata by měla v rámci výměn za komby ušaté odejít do Zoo Moskva, ale i v opačném směru jsou problémem veterinární požadavky. Lze předpokládat, že by mělo dojít k jejich vyřešení v průběhu jara 2015. Velmi úspěšně se také daří chov myší bobříků (*Hydromys chrysogaster*), které jsou unikátním příkladem přizpůsobivosti hlodavců. Jde o jednoho z mála placentálních savců žijících v australské oblasti, navíc se jedná o myšovitého hlodavce, který je ekologickým ekvivalentem vyder nebo norků. V průběhu roku 2015 bychom měli saturovat z našich odchovů Zoo Antwerpy, odkud pochází naše chovná samice.

Závěr

Rok 2014 lze hodnotit jako poměrně úspěšný, ale zejména velmi hektický. Dá se předpokládat, že tato hektičnost bude ještě gradovat se završením projektu Zoo pěti kontinentů otevřením největšího pavilonu tohoto projektu – tropického pavilonu. Naši práci a zapojení do mezinárodních struktur a tohoto společného úsilí podtrhuje fakt, že jsme dostali v roce 2014 příležitost hostit setkání specialistů na chov kočkovitých šelem v rámci evropského regionu – EAZA mid-year Felid TAG meeting (více o setkání v samostatném příspěvku).

Leguán kubánský (*Cyclura nubila nubila*)

Narození v roce 2014

	Jedinců	Druhů
Savci	176	48
Ptáci	53	14
Plazi	40	11
Celkem	269	73

Summary:

Similar to the previous two years, activities in the field of animal management were greatly affected and limited by the construction of new premises. Due to the ongoing development of the new reptile house, numbers of such animals are still restricted.

The last year we recorded a total of 176 individuals born in 48 species of mammals, while 46 individuals of 32 mammal species died. In birds, 53 individuals hatched in 14 species and a total of 13 individuals died in 13 species. Reptile stock records reveal 40 individuals being born or hatched in 11 species while 11 individuals of 9 species died. The total number of animals born/hatched is 269 individuals of 71 species in 2014. On the contrary, there were a total of 76 mortalities in 54 species.

Several species are definitely worth mentioning as well as are the developments in their stocks. Cooperation had been successfully started previously with a private breeder of Puerto Rican boas (*Epicrates inornatus*), when the zoo received young, unrelated females to join the two young males bred locally. Worth-noting are also two young Cuban iguanas (*Cyclura nubila*) hatched and eventually reared with success, in addition to two Guichenot's giant geckos (*Rhacodactylus ciliatus*) and already the second birth of twins in the row in the Solomon Island skink (*Corucia zebra-ta*). Due to unfortunate damage of eggs after laying, no success was achieved in black marsh turtles (*Siebenrockiella crassicolis*) – one of the local flagship reptile species.

In the bird collection, success was achieved in ostriches (*Struthio camelus*) after a break of several years. In lesser rheas (*Pterocnemia pennata*), a male was lost from the pair of optimum age as a result of injury. In the stock of the southern cassowary (*Casuarius casuarius*) the pair was completed by adding an adult female from Budapest Zoo to Jihlava's young male.

The colony of greater flamingos (*Phoenicopterus roseus*) hatched a total of 11 chicks in 2014, of which 9 were reared with success. In addition, the zoo managed to breed two more chicks from eggs produced by birds in Dvůr Králové nad Labem making use of pairs with unfertilised eggs.

The first-ever demoiselle crane (*Anthropoides virgo*) hatched and reared in Jihlava can be considered an important breeding success. It was also for the first time that the zoo observed nesting in Swainson's lorikeets (*Trichoglossus haematodus moluccanus*) that eventually bred a chick. Success was traditionally met in red-legged seriemas (*Cariama cristata*) that nested twice in 2014 and reared three chicks as a result.

Notable new animals include two pairs of northern spur-winged geese (*Plectropterus gambensis gambensis*). Reared at Dvůr Králové Zoo, these interesting ducks settled in the African Savannah enclosure, the same place that houses a male African marabou (*Leptoptilos crumeniferus*). The male is a hand-raised animal, hence not appropriate for being put into a female. Since Jihlava lacks space suitable for reproduction of this species, it was decided that the individual should stay only for exhibit purposes. An old-new species in the collection is the green-winged macaw (*Ara chloroptera*); the pair was loaned from Ohrada Zoo.

Other updates in the bird collection include Cape Barren geese (*Cereopsis novaehollandiae*) as part of Australian Farm, when a pair was set up using a female bred at Prague Zoo and a male coming from Amsterdam Zoo. The same block houses two blue-faced honeyeaters (*Entomyzon cyanotis*) coming from Dvůr Králové Zoo. The Forest Trail exhibit became a place to settle for a pair of eagle owls (*Bubo bubo*) that arrived from Schwerin Zoo. The collection of marsupials saw a new species to arrive. This involves the long-nosed potoroo (*Potorous tridactylus*) with so far two males held that

Porovnání počtu narozených zvířat v jednotlivých letech:

Rok	Jedinců	Druhů
2010	658	56
2011	395	60
2012	352	64
2013	267	55
2014	269	73

Úhyny v roce 2014

	Jedinců	Druhů
Savci	46	32
Ptáci	13	13
Plazi	11	9
Celkem	70	54

came from Dierenpark Wissel, Epe, the Netherlands. This species has been relatively rare in captivity, the restricted genetic base and a small number of breeders being the particular issue. Deaths of all the individuals on stock were recorded in the eastern quoll (*Dasyurus viverrinus*) with autopsy showing malignant cancer growth in each of these animals. Unfortunately, short life expectancy and sensitiveness to that very health condition is typical of any member of the family. Since it was agreed with colleagues that the EEP population of this interesting carnivorous marsupial should be benefitting from having the highest possible number of holders to seek breeding success, new animals are expected to arrive in 2015. As a result of death of the breeding male the situation in the group of red kangaroos (*Macropus rufus*) deteriorated in late 2014 although it had been considered promising. Since only females remain at the moment, an unrelated male along with more females will arrive in 2015 from Gan Garoo Zoo, Israeli, an institution focusing on Australian fauna.

Breeding success as usual was seen in Gordon's wild cats (*Felis silvestris gordonii*), caracals (*Caracal caracal*) and oriental small-clawed otters (*Amblyonyx cinereus*). On the contrary, efforts to rear Pallas cats (*Felis manul*) have failed in the recent years. As part of ESB, Jihlava made an attempt to connect the local female of the Carpathian lynx (*Lynx lynx carpathicus*) with a genetically valuable male located in a private collection. Although mating was evident, no cubs were eventually born. The zoo's male bobcat was paired with a female born in Cottbus; a male Amur leopard cat (*Prionailurus euptilurus*) coming from La Torbiera was also added to Jihlava female. During 2014, three males and a female of the snow leopard (*Uncia uncia*) were also sent out of the zoo. The animals travelled to Darjeeling, India, Boissiere du Dore and La Palmyre, France and Perm, Russia. Birth probably occurred in Arabian striped hyenas (*Hyaena hyaena sultana*) as well, where it was decided to keep the couple together. Unfortunately, breeding was not success as seen in many other holders.

As regards Burchell's zebras (*Equus quagga burchellii*), the breeding male was imported back from Dvůr Králové nad Labem.

In addition to yellow-cheeked gibbons and the Asian palm civet, babirusas (*Babirusa celebensis*) arrived at Asian House. The previous babirusa exhibit was subsequently filled with collared peccaries (*Pecari tajacu*) that during 2014 were replaced by a pair of the Chaco peccary (*Catagonus wagneri*).

Two more species of hoofed mammals, more specifically antelopes, were added into the African Savannah exhibit. It is a group of lowland nyalas (*Tragelaphus angasii*) from Liberec Zoo, in which calves were born shortly after the arrival, and a herd of Nile lechwes (*Kobus megaceros*).

Northern Luzon giant cloud rats (*Phloeomys pallidus*) were traditional success in producing a total of seven young animals. Another achievement was seen in the stock of the golden-bellied water rat (*Hydromys chrysogaster*), which is a unique example of adaptability skills in rodents. One of the few placental mammals found in the Australian region, it is also a murid rodent and an environmental equivalent of otters or minks.

The past year can be evaluated as a quite successful while very hectic period. The pace can be assumed to even increase as the Zoo of Five Continents project nears its culmination by opening the largest house designed – one for reptiles. Our work and involvement in international structures and this joint effort has been highlighted by the fact that the zoo got the opportunity of hosting the 2014 EAZA Felid TAG mid-year meeting – a gathering of experts in large felines in the European region. It was held in Jihlava from 7 to 9 March with 28 colleagues from European zoos taking part.

VÝŽIVA ZVÍŘAT

ANIMAL NUTRITION

V oblasti výživy zvířat se trvale snažíme udržet co nejvyšší kvalitu potravy za co nepřijatelnější cenu. Průběžně využíváme sezonní nabídky některých surovin i příležitostných nabídek menších pěstitelů. K významným změnám v jednotlivých krmných dávkách jsme v uplynulém roce nepřistoupili. Docházelo jen k drobným úpravám v reakci na aktuální stav zvířat, případně i na situaci na trhu.

Mgr. Michaela Eliášová

Co jsme například v roce 2014 zkrmlili:

Tvaroh (kg)	612
Granule pro plameňáky (kg)	3 776
Mořské ryby (kg)	3 880
Arabská guma (kg)	49
Sušené mléko (kg)	257
Granule pro drápkaté opice (kg)	63
Tamarin cake – směs pro tamaríny (kg)	134
Směs zrnin pro velké papoušky (kg)	68
Krmná směs pro husy (kg)	3 853
Potkani (ks)	9 246
Myši (ks)	37 643
Králíci (kg)	6 099
Ořechy (kg)	377
Ovoce (kg)	23 039
Zelenina (kg)	54 295

Denní krmná dávka pro velemyš obláčkově

Mrkev	3 kusy na kolečka/ v létě jeden kus
Čínské zelí	1/4
Jablka	4 kousky
Hrozny	3 kuličky
Banány	3 kolečka
Naklíčená pšenice	hrstka
Seno	ad libitum
Tráva (pampelišky, jetel, jitrocel apod.)	v létě velká hrst
Švábi	3 kusy 1x týdně

Summary:

In animal nutrition, we keep to the highest quality of diet at the most reasonable cost which includes using some of the seasonal commodities offered as well as occasional offerings of minor growers. No major changes occurred the last year in terms of feeding rations; rather there were only minor changes reflecting the current animal condition or the situation in the feedstuff market.

Pro žirafy je celoročně nezbytný okus.

Velemyš obláčková (Phloeomys pallidus)

VETERINÁRNÍ ČINNOST VETERINARY SERVICE

Veterinární servis pro Zoo Jihlava je zajištěn smluvně soukromým veterinárním lékařem, kterým je MVDr. Michael Horský. Smluvní veterinární lékař dochází do zoologické zahrady pravidelně jednou denně (ve všední dny), v případě akutního problému nebo po dohodě i mimo tyto hodiny. Ve spolupráci s Krajskou veterinární správou pro kraj Vysočina je stanoven plán veterinární péče, se stejnou institucí jsou taktéž konzultovány kroky, které se týkají legislativy. V roce 2014 se smluvní veterinární lékař stal uznávaným veterinárním lékařem, což umožňuje zjednodušit některé kroky při transportech zvířat z vybraných taxonomických skupin.

Summary:

Veterinary services for Jihlava Zoo are provided by MVDr Michael Horský, a private veterinarian, based on the contract.

Vyšetření zvířete/Examination of the animal	612
Léčba zvířete/Treatment of the animal	295
Imobilizace zvířete s léčbou/Imobilisation of the animal and treatment	112
RTG vyšetření/RTG Examination	18
Odčervení skupiny/Worming of the group of animals	52
Odčervení zvířete/Animal worming	105
Vakcinace/Vaccination	318
Injekční aplikace léčiva/Injecting drug	72
Chirurgické ošetření/Surgical treatment	39
Korekce paznehtů a kopyt/Correction hooves	28
Dezinfekce, dezinfekce, deratizace/Disinfection, Disinsection, Deratization	62
Asanace výběhu a ubikace/Sanitation of exposure and quarters	16
Odběr vzorků na vyšetření SVÚ/Sampling for testing	502
Úprava krmné dávky/Ration treatment	23
Aplikace mikročipu/Microchip application	132

Transport tuleňů do nového výběhu

SEZNAM ZVÍŘAT V ZOO JIHLAVA

JIHLAVA ZOO ANIMAL INVENTORY

SAVCI (*Mammalia*)

RDB – Červená kniha ohrožených zvířat (Red Data Books)
EEP – Evropské záchovné programy (European Endangered Species Program)
ESB – Evropské plemenné knihy (European Studbook)
ISB – Mezinárodní plemenné knihy (International Studbook)

	stav k 1.1. 2014	příchod Arrival	odchod, úhyn Departure, death	odchov Birth	deponace Loan out	stav k 31.12. 2014	RDB	EEP	ESB	ISB
aguti zlatý <i>Dasyprocta leporina</i>	1.0		1.0							
babirusa sulaweská <i>Babirusa celebensis</i>	1.1					1.1	●	●		●
daman stepní <i>Heterohyrax brucei</i>	1.1		1.1							
dikobraz srstnatonosý <i>Hystrix indica</i>	1.1					1.1	●			
fenek <i>Vulpes zerda</i>	1.1			0.2		1.3	●		●	
gibon zlatolící <i>Nomascus gabriellae</i>	4.2.1					4.2.1	●	●		●
guanako <i>Lama guanicoe</i>	2.4		1.0		1.0	1.4	●			
hrošík liberijský <i>Choreopsis liberiensis</i>	1.2					1.2	●			●
hyena žíhaná <i>Hyaena hyaena sultana</i>	1.1					1.1	●		●	
chvostan bělolící <i>Pithecia pithecia</i>	3.2		0.1	1.0		4.1	●	●		
irbis <i>Uncia uncia</i>	4.3		3.1		2.2	1.2	●	●		●
ježek bělobřichý <i>Atelerix albiventris</i>	5.3	2.0	5.4	2.2	4.4	4.1	●			
ježek ušatý <i>Hemiechinus auritus</i>	1.3	2.1	5.7	7.7	3.0	5.3	●			
kalimiko <i>Callimico goeldii</i>	0.1	1.1	1.1		2.1	0.1	●	●		●
kaloň rodriguezský <i>Pteropus rodricensis</i>	5.11		1.3	1.1		5.9	●	●		●
kapybara <i>Hydrochaeris hydrochaeris</i>	3.5	1.1	3.4			1.2	●			
karakal <i>Caracal caracal</i>	2.3		1.2	1.1	1.0	2.1	●			●
klokan rudý <i>Macropus rufus</i>	1.4		1.0	0.2		0.6	●		●	
klokánek králíkovitý <i>Bettongia penicillata</i>	1.0					1.0	●	●		●
klokánek krysí <i>Potorous tridactylus</i>		2.0				2.0	●			
kočka arabská <i>Felis silvestris gordonii</i>	3.3			2.0		5.3	●			●
kočka bažinná <i>Felis chaus</i>	1.1		0.1	1.2		2.2	●			
kočka evropská <i>Felis silvestris silvestris</i>	2.1		1.0		1.3	1.1	●			
kočka krátkouchá <i>Prionailurus bengalensis euptilura</i>	0.1	1.0			1.1	1.1	●			
kočka pouštní <i>Felis margarita harrisoni</i>	1.1					1.1	●	●		●
kočka slaništní <i>Oncifelis geoffroyi</i>	3.1					3.1	●	●		
kočkodan Campbellův <i>Cercopithecus campbelli</i>	1.2					1.2	●			
komba Garnettova <i>Otolemur garnettii</i>	1.0					1.0	●			
komba ušatá <i>Galago senegalensis</i>	2.0					2.0	●			
kosman běločelý <i>Callithrix geoffroyi</i>	1.3		0.1		1.3	1.2	●	●		
kosman černovousý <i>Callithrix penicillata</i>	2.2		0.1		1.2	2.1	●			
kosman stříbřitý <i>Mico argentatus</i>	1.2.2			0.0.2	2.0	1.2.4	●		●	
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea niveiventris</i>	4.1	3.2	4.0.1	0.0.1	1.2	3.3	●			
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	1.1		1.1				●			
koza domácí – kamerunská <i>Capra hircus</i>	3.17		10.19	9.15		2.13				
králík domácí – český strakáč <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	1.0					1.0				
králík domácí – činčila malá <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	0.1					0.1				

	stav k 1.1.2014	příchod Arrival	odchod, úhyn Departure, death	odchov Birth	deponace Loan out	stav k 31.12.2014	RDB	EEP	ESB	ISB
kůň domácí – pony <i>Equus caballus</i>	1.6					1.6				
kunovec tečkový <i>Dasyurus viverrinus</i>	1.2									
kuskus pozemní <i>Strigocuscus gymnotis</i>	2.3	0.1	1.2	1.1		2.3	●		●	
lemur černý <i>Eulemur macaco</i>	4.2				4.0	4.2	●	●		●
lemur kata <i>Lemur catta</i>	3.6		1.1	0.0.3	6.10	2.5.3	●		●	
lemur rudočelý <i>Eulemur rufus</i>	2.2				2.3	2.2	●		●	
lenochod dvouprstý <i>Choloepus didactylus</i>	1.0					1.1	●		●	
levhart cejlonský <i>Panthera pardus kotiya</i>	4.0		2.0		1.0	2.0	●	●		●
levhart perský <i>Panthera pardus saxicolor</i>	1.2					1.2	●	●		●
lvíček zlatý <i>Leontopithecus rosalia</i>	2.2					2.2	●	●		●
makak tonkeánský <i>Macaca tonkeana</i>	0.1					0.1	●			
maki trpasličí <i>Microcebus murinus</i>	7.5		0.2	4.0		11.3	●		●	●
malpa hnědá <i>Cebus apella</i>	1.1.1					1.1.1	●			
mangabej černý <i>Lophocebus atterimus</i>	2.0					2.0	●		●	
mangusta žíhaná <i>Mungos mungo</i>	1.1				8.2	1.1	●			
manul <i>Otocolobus manul</i>	2.1				2.0	2.1	●	●		●
mara stepní <i>Dolichotis patagonum</i>	1.1			0.0.1		1.1.1	●			
margay <i>Leopardus wiedii</i>	1.0					1.0	●	●		
medvěd malajský <i>Helarctos malayanus</i>	1.1					1.1	●		●	
morče divoké <i>Cavia aperea</i>	1.1	1.3	9.5	11.4.3	2.1	4.3.3	●			
myš bobří <i>Hydromys chrysogaster</i>	5.5.1		9.9.1	5.8		1.4	●			
mýval severní <i>Procyon lotor</i>	1.0					1.0	●			
nosál červený <i>Nasua nasua</i>	1.2			0.0.2		1.2.2	●			
nyala nížinná <i>Tragelaphus angasii</i>		1.2		1.1		2.3	●		●	
outloň malý <i>Nycticebus pygmaeus</i>	2.1	1.1	0.1			3.1	●	●		●
ovce domácí – valašská <i>Ovis aries aries</i>	1.8		5.3	5.3		1.8				
ovíječ filipínský <i>Paradoxurus hermaphroditus philippinensis</i>						0.1	●			
panda červená <i>Ailurus fulgens fulgens</i>	1.1			2.0		3.1	●	●		●
pekari páskovaný <i>Pecari tajacu</i>		1.1	1.1							
pekari Wagnerův <i>Catagonus wagneri</i>		1.1				1.1	●			
psoun prériový <i>Cynomys ludovicianus</i>	0.0.6		0.0.6							
rys červený <i>Lynx rufus</i>	1.0	0.1				1.1	●			
rys ostrovid <i>Lynx lynx</i>	1.1	0.1	1.1			0.1	●		●	
serval <i>Leptailurus serval</i>	1.4		0.3			1.1	●			
surikata <i>Suricata suricatta</i>	3.3	2.1	3.3	0.0.5		2.1.5	●			
tamarín pinčí <i>Saguinus oedipus</i>	2.3	1.0	1.0		2.1	2.3	●	●		●
tamarín tmavohřbetý Graelsův <i>Saguinus nigricollis graellsii</i>	2.2.2				1.1	2.2.2	●			
tamarín vousatý <i>Saguinus imperator subgrisescens</i>	2.4		0.2		5.5	2.2	●	●		●
tamarín žltoruký <i>Saguinus midas</i>	5.1		1.0	1.1.2		2.2.2	●		●	
tana severní <i>Tupaia belangeri</i>	6.9		6.9.1	5.5.1	2.3.2	5.5	●			
tapír jihoamerický <i>Tapirus terrestris</i>	1.2				2.1	1.2	●	●		
tarbík velký <i>Jaculus orientalis</i>	1.2					1.2	●			
tuleň obecný <i>Phoca vitulina</i>	1.2					1.2	●			
tygr sumaterský <i>Panthera tigris sumatrae</i>	1.2		1.0			0.2	●	●		●
vakoveverka létavá <i>Petaurus breviceps</i>	4.2		7.1	6.2		3.3	●			
vari červený <i>Varecia rubra</i>	2.2			1.0		3.2	●	●		●
velemyš největší <i>Phloeomys cumingi</i>		1.2				1.2	●			
velemyš obláčková <i>Phloeomys pallidus</i>	7.7	1.0	3.1	3.1.2	4.4	8.7.2	●		●	

	stav k 1.1. 2014	příchod Arrival	odchod, úhyn Departure, death	odchov Birth	deponace Loan out	stav k 31.12. 2014	RDB	EEP	ESB	ISB
voduška abok <i>Kobus megaceros</i>		0.3				0.3	●	●	●	
vydra malá <i>Amblyonyx cinerea</i>	3.1		2.0	1.2.2		2.3.2	●		●	●
zebra damarská <i>Equus quagga burchelli</i>	1.2	1.0	0.1	0.1	1.0	2.2	●		●	
žirafa Rothschildova <i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	2.0					2.0	●	●	●	
žirafa síťovaná <i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>	1.0					1.0	●	●	●	

PTÁCI (Aves)

alexandr velký <i>Psittacula eupatria</i>	2.2		1.1			1.1	●			
amažonán vínorudý <i>Amazona vinacea</i>	1.0		1.0							
ara hyacintový <i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	2.0					2.0	●	●		
ara vojenský <i>Ara militaris mexicana</i>	1.0		1.0							
ara zelenokřídlý <i>Ara chloroptera</i>		1.1				1.1	●			
aratinga červenoskrvnný <i>Aratinga mitrata mitrata</i>	1.1					1.1	●			
berneška bělolící <i>Branta leucopsis</i>	1.1.1			0.0.1		1.1.2	●			
berneška havajská <i>Branta sandvicensis</i>	3.1		2.0		2.0	1.1	●			
drozd černoprský <i>Turdus dissimilis</i>	1.1					1.1	●			
emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	1.0	1.2	1.1			1.1	●			
holub domácí <i>Columba livia f. domestica</i>	1.0			0.0.5		1.1.5				
holub domácí – benešovský bílý <i>Columba livia f. domestica</i>	1.1.1					0.1				
holub zelenokřídlý <i>Chalcophaps indica indica</i>	1.1					1.1	●			
husa kuří <i>Cereopsis novaehollandiae</i>		1.1				1.1	●			
husa sněžní <i>Anser caerulescens</i>	1.1					1.1	●			
husa tibetská <i>Anser indicus</i>	1.0.3					1.0.3	●			
husa velká <i>Anser anser</i>	5.6.2		4.3			1.2.2	●			
husice egyptská <i>Alopochen aegyptiacus</i>	1.1					1.1	●			
husice magelánská <i>Chloephaga picta</i>	4.1			2.1		6.2	●			
husička vdovka <i>Dendrocygna viduata</i>	0.0.3					0.0.3	●			
jeřáb mandžuský <i>Grus japonensis</i>	1.1					1.1	●	●		●
jeřáb panenský <i>Anthropoides virgo</i>	1.1		0.1	0.1		1.1	●			
kakadu palmový <i>Probosciger aterrimus</i>	3.1					3.1	●	●		
kasuár přílbový <i>Casuarus casuaris</i>	1.0	0.1				1.1	●		●	
korela chocholatá <i>Nymphicus hollandicus</i>	1.1.3		0.0.3	0.0.1		1.1.1	●			
kur domácí – bantamka <i>Gallus gallus f. domestica</i>	2.4		1.0	0.2		1.6				
kur domácí – kočinka <i>Gallus gallus f. domestica</i>	8.6		3.5			5.1				
kur domácí – liliputka <i>Gallus gallus f. domestica</i>	2.2			2.0		4.2				
kystráček modrolící <i>Entomyzon cyanotis</i>						0.1.1	●			
labuť černá <i>Cygnus atratus</i>	1.1					1.1	●			
ledňák obrovský <i>Dacelo novaeguineae</i>	1.1		1.0			0.1	●			
lori mnohobarvý horský <i>Trichoglossus haematodus moluccanus</i>	1.3			0.0.1		1.3.1	●			
lori tříbarvý papuánský <i>Lorius lory erythrothorax</i>	1.1					1.1	●			
marabu africký <i>Leptoptilos crumeniferus</i>		1.0				1.0	●		●	
nandu Darwinův <i>Pterocnemia pennata pennata</i>	1.1		1.0			0.1	●		●	
nandu pampový <i>Rhea americana</i>	1.2					1.2	●			
orel bělohlavý <i>Haliaeetus leucocephalus</i>	0.1					0.1	●			
orel mořský <i>Haliaeetus albicilla</i>	1.1				1.0	1.1	●	●		
papoušek vlínkovaný <i>Melopsittacus undulatus</i>	0.0.13		0.0.1			0.0.12	●			

	stav k 1.1. 2014	příchod Arrival	odchod, úhyn Departure, death	odchov Birth	deponace Loan out	stav k 31.12.2014	RDB	EEP	ESB	ISB
páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	3.4		3.5	3.1	2.0.2	3.0	●			
pelikán bílý <i>Pelecanus onocrotalus</i>	5.1					5.1	●			
perlička domácí <i>Numida meleagris f. domestica</i>	0.0.3	0.0.10	0.0.11			0.0.2				
přímovka ostruhatá <i>Plectropterus gambensis gambensis</i>		2.2				2.2	●			
plameňák růžový <i>Phoenicopterus ruber roseus</i>	28.19.14		2.1.1	0.0.9	6.7.16	26.18.22	●			
pštros dvouprstý <i>Struthio camelus</i>	1.2		0.0.5	0.0.5		1.2	●			
rosela pestrá <i>Platycercus eximius</i>	0.1	1.0	1.2	1.2.6		1.1.6	●			
rýžovník šedý <i>Padda oryzivora</i>	1.0.6					1.0.6	●			
seriema rudozobá <i>Cariama cristata</i>	2.1		1.0	1.2		2.3	●			
sýček obecný <i>Athene noctua</i>	1.1	1.0	1.0			1.1	●			
výr velký <i>Bubo bubo</i>		1.1				1.1	●			
výřeček malý <i>Otus scops</i>	0.1	1.1				1.2	●			
zrzohlávka rudozobá <i>Netta rufina</i>	0.1		0.1							

PLAZI (*Reptilia*)

agama kočičinská <i>Physignathus cocincinus</i>	1.2		0.1			1.1				
bazilišek páskovaný <i>Basiliscus vittatus</i>	2.1					2.1				
bazilišek zelený <i>Basiliscus plumifrons</i>	1.0	0.0.4				1.0.4				
gekon obrovský <i>Gekko gecko</i>	1.1					1.1				
gekončík noční <i>Eublepharis macularius</i>	3.5		0.2	0.0.4		3.3				
hroznýš psohlavý <i>Sanzinia madagascariensis</i>	3.2.1		0.1		4.5	3.1.1	●		●	
hroznýšovec jamajský <i>Epicrates subflavus</i>	2.1				1.2.22	2.1	●	●		
hroznýšovec portorický <i>Epicrates inornatus</i>	3.3		0.1			3.2	●			
korálovka <i>Lampropeltis blairi</i>	1.1		1.0	0.0.2	1.1	0.1.2				
korálovka sedlatá sinaloaská <i>Lampropeltis triangulum sinaloae</i>	3.2		1.2	2.1		4.1				
korovec jedovatý <i>Heloderma suspectum suspectum</i>	2.4.2		1.1		1.1	1.3.1	●	●		●
krajta <i>Liasis savuensis</i>	1.2					1.2			●	
krajta diamantová <i>Morelia spilota variegata</i>		1.1				1.1				
krajta hnědohlavá <i>Aspidites ramsayi</i>	1.1					1.1	●			
leguán kubánský <i>Cyclura nubila nubila</i>	1.1			0.0.2		1.1.2	●			●
leguán zelený <i>Iguana iguana</i>	1.0					1.0				
leguánek modrý <i>Sceloporus cyanogenys</i>	2.3.15		1.1.21	0.0.13		1.2.7				
leiocefalus kýlnatý <i>Leiocephalus carinatus</i>	1.1.4		0.0.3	0.0.2		1.1.3				
pagekon řasnatý <i>Rhacodactylus ciliatus</i>	1.2			0.0.2		1.1.2				
scink ostnitý <i>Egernia cunninghami</i>	1.1					1.1				
scink šalomounský <i>Corucia zebrata</i>	4.3.1		1.0	0.0.2	2.0	3.3.3				
tilikva scinkovitá <i>Tiliqua scincoides chimaerea</i>	1.1				1.1	1.1				
trnorep skalní <i>Uromastyx acanthinura</i>	0.0.4					0.0.4	●			
užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>	0.0.5		0.0.7	0.0.7		0.0.5				
užovka červenohlavá <i>Orthriophis moellendorfi moellendorfi</i>	3.6.2		1.0.1		5.2.4	2.6.1				
užovka domácí <i>Lamprophis fuliginosus</i>	0.0.1					0.0.1				
želva ostruhatá <i>Centrochelys sulcata</i>	3.2					2.2	●			
želva tlustohrdlá <i>Siebenrockiella crassicollis</i>	3.2.2					3.2.2	●		●	
želva zelenavá <i>Testudo hermanni hermanni</i>		1.3				1.3	●			
želva žlutohnědá <i>Testudo graeca</i>	3.0.5					2.0.5	●			

STAVY ZVÍŘAT 2014/*Census of animals 2014*

třída	druhy/species	jedinci/specimens	druhy/species	jedinci/specimens
	1. 1. 2014	1. 1. 2014	31. 12. 2014	31. 12. 2014
Savci (<i>Mammalia</i>)	83	359	84	363
Ptáci (<i>Aves</i>)	46	219	49	229
Plazi (<i>Reptilia</i>)	28	137	30	129
Obojživelníci (<i>Amphibia</i>)	7	20	8	22
Ryby (<i>Pisces</i>)	27	339	23	318
Bezobratlí (<i>Invertebrata</i>)	4	16	3	7
Celkem (Total)	195	1 090	197	1 068

Nandu pampový (*Rhea americana*) v jihoamerickém výběhu

SPOLUPRÁCE ZOO JIHLAVA NA VĚDECKOVÝZKUMNÉ ČINNOSTI COOPERATION ON SCIENCE AND RESEARCH

Protože zoologické zahrady chovají řadu velmi zajímavých, unikátních a nedokonale poznávaných zvířat, měla by se každá moderní zoologická zahrada zapojit do vědecké činnosti, což může spočívat ve vědeckém výzkumu uskutečňovaném zaměstnanci zoologické zahrady, odbornými konzultacemi či školením středoškolských a vysokoškolských studentů nebo umožněním vědecké práce studentům či odborníkům z různých výzkumných institucí (univerzity, ústavy Akademie věd ČR, muzea, EAZA apod.), často s aktivním zapojením zaměstnanců zoologické zahrady.

Jihlavská zoo je dlouhodobě aktivní ve všech těchto bodech vědecké činnosti a je tak etablována jako spolupracující zoologická zahrada se zaměřením především na kočkovité šelmy, primáty a drobné savce, v posledních letech i vzácné kopytníky.

Jihlavská zoo se v roce 2014 podílela na několika odborných projektech:

- Dohodnocování ontogenetického vývoje zbarvení u tapírů (ve spolupráci s RNDr. J. Robovským – PřF JU, České Budějovice). Vyhodnocení (s ohledem k dalším spolupracujícím zoologickým zahradám) je očekáváno v roce 2015.

- Dohodnocení genetické variability outloně malého (*Nycticebus pygmaeus*) v evropských zoologických zahradách (ve spolupráci s RNDr. Janem Robovským, Mgr. Ludmilou Pohlou, Mgr. Veronikou Roubovou – PřF JU, České Budějovice): protože se tento druh množí v lidské péči v omezené míře, nabízí se vysvětlení v chovných podmínkách nebo komplikovanou povahou chovu (může jít o komplex tzv. kryptických druhů). Iniciátorem tohoto zhodnocení je přímo jihlavská zoo, konkrétně Ing. Jan Vašák a Ing. Jana Vašáková (externě). Genetické zhodnocení prokázalo dvě svébytné genetické linie v evropském chovu outloně malého, ovšem obě linie se v průběhu dosavadního managementu prakticky nepotkaly, a proto za ne zcela úspěšným chovem stojí chovatelské podmínky. Výsledky jsou sepisovány do odborného impaktového zoologického časopisu.

- Zhodnocení morfoloické variability kočkodana ďamďama (ve spolupráci s RNDr. Janem Robovským – PřF JU, České Budějovice): kočkodan ďamďam (*Chlorocebus djamdjamen-sis*) je vzácný etiopský endemit, který byl chován, pokud je známo, jen v jihlavské zoo. Přestože chov zkolaboval a není nyní tento druh chován v žádné zoo, v jihlavské zoo uhynulá zvířata slouží dodatečně k dokumentaci morfologie a variabi-

lity u tohoto velmi specializovaného (je například bambusožravý) druhu. Zhodnocení morfologických dat (např. morfologie trávicího traktu) je připravováno v letošním roce, ve spolupráci s Ing. Janem Vašákem a RNDr. Peterem Luptákem (Zoo Bojnice).

- Zhodnocení exteriérové variability a dokumentace biologie velemysí obláčkové (*Phloeomys pallidus*) (ve spolupráci s RNDr. Janem Robovským, Mgr. Marií Voldřichovou, Mgr. Veronikou Roubovou – PŘF JU, České Budějovice): málo známá filipínská endemická velemys obláčková vykazuje nápadnou variabilitu ve zbarvení, jejíž zhodnocení probíhá kromě jihlavské zoo s pomocí dalších chovných institucí (Zoo Praha, Zoo Plzeň, Zoo Ostrava) v UCSZOO. Genetická data ukazují, že tato variabilita není vázaná na žádné osobité linie, takže je tento druh nejspíše prostě v kresbě variabilní. Veškeré postřehy budou připraveny do formy odborného vědeckého sdělení se všemi chovateli tohoto velmi unikátního a navíc ohroženého taxonu.

- V roce 2014 se Martin Slepica (chovatel Zoo Jihlava) velmi aktivně podílel na sledování morfologie růžků žiraf (ve spolupráci s RNDr. Janem Robovským – PŘF JU, České Budějovice a řadou dalších chovatelů v rámci UCSZOO), konkrétně šlo o sledování změn pokryvu distálního konce

Kočkodany damdam chovala Zoo Jihlava do roku 2006.

růžků, neboť dr. Dobroruka (r. 1967) pozoroval sezónní výměnu pokryvu růžku u několika jedinců. Dosavadní šetření části nasbírané dokumentace spíše naznačuje nepřítomnost této výměny.

- Na základě sledování několika druhů kočkovitých šelem byla obhájena diplomová práce Bc. Radky Pintové (Potravní enrichment u vybraných zástupců čeledi Felidae, ZF JU, České Budějovice).

Kromě těchto aktivit Zoo Jihlava poskytuje uhynulé jedince vzácných taxonů pro srovnávací účely do sbírek Národního muzea v Praze. Tato data slouží ke srovnávacím morfologickým a genetickým studiím, odhadu vlivu lidské péče na morfologické parametry divokých zvířat apod. Zoo Jihlava patří k nemnoha takto spolupracujícím zoologickým zahradám v rámci UCSZOO, materiál v Národním muzeu je zde uložen dlouhodobě a je k dispozici mnoha vědcům ze všech koutů světa.

Ing. Jan Vašák, RNDr. Jan Robovský, Ph.D.

Potravní enrichment u medvědů malajských v Zoo Jihlava

Summary:

Jihlava Zoo has long been active in all kinds of science & research activities, so is set up very well as a cooperative zoo and one focusing primarily on large felines, primates and small mammals, plus rare hooved mammals were added very recently.

The zoo took part in several scientific projects in 2014:

- Final evaluation of the ontogenetic development of colour in tapirs; in collaboration with Dr J Robovský, Faculty of Natural History at South Bohemian University (FNH SBU), České Budějovice. The evaluation is expected to be completed in 2015 with regard to other cooperating zoos.

- Final assessment of genetic variability in the pygmy slow loris (*Nycticebus pygmaeus*) in European zoos; collaborators: Dr Jan Robovský, Mgr Ludmila Pohlová, Mgr Veronika Roubová – FNH SBU, České Budějovice. There has been limited breeding in captivity in this species, with housing standards or complicated nature of the stock being the possible explanations. In fact, it can be a cryptic species' complex. The assessment was initiated by Jihlava Zoo alone, more specifically by Ing Jan Vašák and Ing Jana Vašáková (external specialist). The genetic assessment showed two distinct genetic lineages within the pan-European pygmy slow loris stock. With however non-existent connections between the lines during the species management, the housing standards are the root cause. The results are being processed for publishing in a zoological journal with a high impact factor.

- Assessment of morphological variability of the Bale Mountains vervet (*Chlorocebus djamdjamensis*) in collaboration with Dr Jan Robovský, FNH SBU, České Budějovice; as far as it is known, this rare Ethiopian endemic species was held only at Jihlava Zoo. Although the stock collapsed and now the species is not found in any zoo, animals that died in Jihlava are now used ex post to document morphology and variability in this highly specialised (e.g. bamboo eating) species. The development of evaluation of morphology data (such as morphology of the digestive tract) is to be underway in 2015 in collaboration with Ing Jan Vašák and RNDr Peter Lupták of Bojnice Zoo.

- Assessment of exterior variability and documentation of biology in Northern Luzon giant cloud rats (*Phloeomys pallidus*), collaborators: Dr Jan Robovský, Mgr Marie Voldřichová, Mgr Veronika Roubová – FNH SBU, České Budějovice. A little-known endemic species of the Philippines, the cloud rat exhibits a striking variation in colour, the evaluation of which has been underway with assistance from other holders as part of UCSZOO, which in addition to Jihlava involves Prague, Pilsen and Ostrava zoos. The genetic data show that since the variability is not linked to any distinctive lines, it is simply a species-specific variation. All the insights will be ready to form a technical communication distributed to all the holders of this very unique as well as endangered taxon.

- In 2014, Martin Slepica was very active in monitoring the morphology of giraffe horns in collaboration with Dr Jan Robovský, FNH SBU, České Budějovice, as well as a number of other holders within UCSZOO. The study specifically involved monitoring changes in the cover of distal horn ends, the grounds being the observations made by Dr Dobroruka in 1967 when he noticed seasonal replacement of the horn cover in several animals. The investigation of the documentation collected so far has indicated that such replacement is rather absent.

- A bachelor thesis was defended by Bc Radka Pintová at Faculty of Agriculture, České Budějovice; based on monitoring several feline species, the work was entitled „Dietary Enrichment of Selected Members of the Felidae Family“.

In addition to the activities outlined above, Jihlava regularly sends died individuals of rare taxa to the collections of the National Museum, Prague. The data are used for comparative morphological and genetic studies, research estimating the impact of captivity on morphological parameters of wildlife, etc. Jihlava Zoo is amongst the few zoos within UCSZOO that cooperate in this manner. The materials are stored over a long term by the Museum and can be accessed by a number of scientists across the world.

VÝSTAVBA A ÚDRŽBA DEVELOPMENT AND MAINTENANCE

Jiří Zita
Vedoucí oddělení výstavby a údržby
Head of Development and Maintenance Dpt.

Rok 2014 byl ve znamení dokončování rozpracovaných projektů z roku minulého. Dotáhli jsme do finále venkovní voliéru pro sovy a stavebně jsme dokončili přístřešek k naučné „Lesní stezce“. Zmodernizovali jsme veřejné WC pro muže v africké vesnici Matongo, která spočívala v kompletní výměně rozvodů pro vodu a namísto klasických záchodů jsme namontovali bezporuchové geberity. Taktéž jsme provedli generální rekonstrukci „Tobogánu“, herního prvku, jehož věž z ocelové konstrukce dostala zbrusu nový kabát v podobě dřevěného opláštění a na jehož vrcholu se jako dominanta nachází uměle zbudované orlí hnízdo. Na tuto stavbu jsme obdrželi ve smyslu zákona o technických požadavcích na výrobky i nový certifikát, jež nám umožňuje atrakci provozovat jako herní prvek pro děti. Součástí rozsáhlého projektu Zoo pěti kontinentů bylo vybavení dvou venkovních expozic afrických primátů, jež jsou vytvořeny nerezovým zasítováním zavěšeným na ocelových pilířích. Před zahájením nové sezony jsme se pustili do rozsáhlé modernizace expozice tuleňů včetně rozšíření venkovního bazénu, jež je dotován vodou ze samostatného vrtu. Současně proběhla úprava vnitřní expozice a přidání pohledových prvků pro návštěvníky. Zaznamenali jsme řadu kladných ohlasů k vytvoření tohoto nového vodního díla, což nám dává sílu do další práce. Rovněž v podzimních měsících jsme nezapomněli a ve spolupráci s investorem akce Zoo pěti kontinentů jsme otevřeli nový asijský pavilon včetně dvou na sobě nezávislých venkovních expozic pro gibony zlatolící. Zajímavostí je, že tyto expozice jsou vybaveny sítí z ušlechtilého kovu v černé barvě, což navenek působí velice vzdušně a splývá s okolní přírodou. Z drobnějších akcí musím zmínit výměnu parkosů a drobných staveb ze dřeva v expozicích irbisů a levhartů. Rovněž jsme se podíleli za pomoci zahradního úseku na modernizaci vnitřních expozic amazonského pavilonu, expozici jsme vybavili novou modernější a výkonnou vzduchotechnikou a novým filtračním zařízením k akváriu. Zázemí pavilonu šelem jsme vybavili novým kombinovaným plynovým kotlem na topení a ohřev vody. Pro zahradnický úsek jsme připravili kóje na sypký materiál (kompost, písky, štěrky). Pro zkvalitnění služeb jsme naproti Australské farmě umístili mobilní WC, u kterého jsme vybudovali i místo na mytí rukou. Provedli jsme rekonstrukci nefunkční paluby lodě u poníků, jež je využívána jako herní prvek pro děti. Poslední velkou akcí před závěrem roku bylo vybudování zpevněné cesty na hlavní návštěvnické trase od hrošíků až po venkovní expozici hyen, jež je provedena z kamenných odseků. Podél zpevněné plochy se zabudoval mělký žlab pro odvodnění povrchových vod. Odvodňovací žlab jsme sběrnou šachtou napojili do dešťové kanalizace, aby nedocházelo k rozsáhlému podmáčení přilehlé louky, na níž probíhají letové ukázky dravých ptáků. Podél nově vybudovaného chodníku jsme zbudovali tři vkusné přístřešky z akátového dřeva zastřešeným umělou trávou se sezením k odpočinku. Výsledky naší práce se odrážejí i v návštěvnosti. To, že jsme i letos zaznamenali rekordní návštěvnost, nás nesmírně těší i zavazuje a svědčí to o tom, že jdeme správným směrem.

„Hájovna“ je součástí Lesní stezky.

Summary:

The past year was marked by projects that were launched the year before. We finalised the outdoor owl aviary and completed the construction of the shelter as part of the Forest Trail project. We also completed a general refurbishment of „The Slide“ – a play structure the steel framework of which was given a brand new look in the form of wooden casing. Before the new season was launched, we embarked on a major modernisation of the seal house including extension of the outdoor pool into which water is fed from a self-contained bored well. In the autumn period, a new Asian house was opened including two outdoor and autonomous exhibits for gibbons. Mentioned out of the small-scale operations should be the replacement of dead trunks and small wooden structures in leopard exhibits. Assisted by horticulture staff, we also participated in upgrading the indoor exhibits of Amazon House, installing a more recent, efficient ventilation unit as well as new filtration equipment for the aquarium. Last but not least, building new compacted areas along the main road from pygmy hippos as far as the outdoor hyena display was a major event before year-end; the work was made using cut stones and includes a built-in shallow channel to drain surface water along the route of the compacted area. Seeing the record visitor numbers to continue in the past year is very heart warming as well as promissory – it testifies to the fact that we are going in the right direction. Big thank-you to all the team members that operate under my management as well as all of my colleagues across the institution.

ZAHRADNICKÁ ČINNOST

HORTICULTURE

Ing. Jiří Štorek
Vedoucí zahradnického úseku
Head of Gardening Dpt.

Rok 2014 byl pro zahradnický úsek především ve znamení zahradních a terénních úprav v okolí stávajících a nově budovaných pavilonů a expozic. Při úpravě „piknikové louky“ u pavilonu Australské farmy jsme ve spolupráci s oddělením údržby vybudovali ohniště s kamennou opěrnou zídou, upravili tvar a zpevnili cestu vedoucí přes louku a provedli úpravu místa po výkopech při instalaci přívodu vody a odpadního potrubí ke stojanu s umyvadlem. Okolí ohniště jsme doplnili lavičkami vyrobenými v naší truhlářské dílně dle vlastního návrhu. Na hospodářském dvoře jsme zřídili tři pařeniště pro potřeby množení, zimování a skladování rostlin za účelem doplňování výsadeb v zoo.

Pro ukázkou plodin, majících původ v Jižní Americe (rajčata, papriky, fazole, brambory, kukuřice) jsme vytvořili kamenné „andské políčko“ u výběhu lam guanako.

Při rekonstrukci expozice a bazénu pro tuleně jsme urovnali povrch a vysadili dva kusy vzrostlých konifer (kultivar smrku a borovice kleče) a ozelenění doplnili vzrostlou mobilní borovicí v kontejneru.

Při příležitosti dokončení pavilonu Asie jsme provedli úpravy exteriéru ve výbězích a vytvořili oplocení okolo výsadeb uvnitř expozic kvůli ochraně rostlin před poškozením chovanými zvířaty.

Další větší úpravy terénů jsme provedli v souvislosti s dlážděním hlavní přístupové cesty. Dokončení těchto prací proběhne vzhledem k podzimu a zimě v následujícím roce.

Zahradní úpravy spočívaly, kromě každoročního úklidu spadaného listí, v sekání a ošetřování trávníků, pletí, prořezu stromů a keřů, hlavně ve výsadbách v okolí jednotlivých

pavilonů a expozic. U pavilonu opic jsme vysadili 3 kusy stromů, a to 1 kus křehokvětce žlutého (*Cladrastis kentuckea*), 1 kus jeřábu ptačího převislého (*Sorbus aucuparia* „Pendulá“) a 1 kus jeřábu kašmírského (*Sorbus cashmiriana*). Dále jsme dosadili stávající živé ploty o 25 kusů pámelníků bílých (*Symphoricarpos albus*) a o 21 kusů hlohyň šarlatových (*Pyracantha coccinea*). Pro snazší přístup k zázemí pavilonu opic jsme položili do trávníku kamenný šlapákový chodník a dodali 22 kusů keřů trnek (*Prunus spinosa*) jako zábranu proti vstupu návštěvníků. Do výběhu žiraf jsme přidali 3 kusy dřezovce trojtrnného (*Gleditsia triacanthos*) a 5 kusů břízy bílé převislé (*Salix alba* subsp. *Tristis*). Tyto stromy jsme zároveň opatřili zábranami proti okusu. Z ostrova lemuru jsme odstranili zvířaty poničených 5 kusů akátů růžovokvětých (*Robinia hispida*) a dali je na jiné místo. Okolo jezírka, v němž je ostrov umístěn, jsme vytvořili zábranu proti pádu do vody výsadbou 9 kusů keřů trnek, 7 kusů keřů rakytníku (*Hippophae rhamnoides*), 3 kusy keřů trnek a 6 kusů keřů tavolníku. Na břeh protějščího jezírka jsme vysadili 3 kusy stromů, a to dřín (*Cornus mas*), okrasnou jablono purpurovou (*Malus x purpurea*) a zmarličník japonský převislý (*Cercidiphyllum japonicum* „Pendulum“). V sousedství expozice hyen žihavých jsme dosázeli další 2 kusy stromů, a to dřezovce trojtrnný (*Gleditsia triacanthos*) a hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna* „Stricta“). Kromě stromů a keřů jsme doplnili výsadby množstvím travin (*Cortaderia*, *Pennisetum*, *Miscanthus*), zimovzdorných bambusů (*Fargesia*) a různých trvalek.

Na začátku zimy jsme přemístili do krytých a temperovaných prostor dřevěný zahradní nábytek, především lavičky. Provádíme zde jejich opravy a ošetřování nátěry.

Pro zimování okrasných ryb a vodních želv jsme vybudovali v zahradnickém zázemí velké plastové nádrže.

V rámci obnovy vybavení expozic drápkatých opiček jsme vyměnili substráty v budově ředitelství a v části pavilonu Amazonie. Vnitřky expozic jsme vyčistili a ve spolupráci s oddělením údržby nově dekorovali malbou a novými parkosy. Dokončení expozic včetně osazení živými rostlinami proběhne počátkem roku 2015.

Každoročně se teplomilné rostliny stěhují do zimoviště.

Summary:

To horticultural staff, the past year was specifically about gardening and landscaping work around the existing and newly constructed houses and exhibits. We set up three hotbeds in the backyard behind the scenes for propagating, wintering and storing plants to be supplied into the exhibit area.

To demonstrate crops originating from South America, a model stony Andean field was made nearby the guanaco enclosure.

Landscaping activities were necessitated as a result of refurbishing the seal exhibit, opening new Asian House and paving the backbone visitor road.

Landscaping and gardening operations involved – in addition to annual cleaning of fallen leaves – mowing and lawn care, weeding, pruning trees and shrubs, and particularly setting and treating plantations surrounding the houses and exhibits.

Wintering ornamental fish and turtles required building large tanks in the horticultural area behind the scenes.

As part of restoring callitrichid displays, substrates were replaced in the exhibits located inside the office and a part of Amazon House.

ÚČAST NA NÁRODNÍCH A MEZINÁRODNÍCH KONFERENCÍCH

PARTICIPATION IN NATIONAL AND INTERNATIONAL CONFERENCES

EAZA Konference

23.–28. září, Budapešť, Maďarsko
Mgr. Michaela Eliášová, Ing. Jan Vašák

WAZA Konference

69. ročník, 2.–6. listopadu, Nové Dillí, Indie
Ing. Eliška Kubíková

IZE 22. konference vzdělávacích pracovníků

1.–7. září, Hong Kong, Čína
Martin Maláč

Marketingová a vzdělávací komise UCSZOO

24.–26. září, Dvůr Králové
Mgr. Pavla Jarošová, Bc. Hana Krejčová,
Martin Maláč, Bc. Michaela Strnadová
a garant vzdělávací komise za UCSZOO
Ing. Eliška Kubíková

Ekonomická komise UCSZOO

27.–29. květen, Ostrava
Bc. Hana Krejčová, Hana Spudilová,
Jana Švantnerová
21.–23. října, Brno
Bc. Hana Krejčová, Ing. Hana Spudilová,
Jana Švantnerová

Komise výstavby UCSZOO

22.–23. říjen, Bratislava, SR
Jiří Zita, Jiří Rychnovský

Setkání komisí pro velké kočky, malé kočky, poloopice, kosmanovité, lidoopy a starosvětské opice a gibony při UCSZOO

24.–25. duben, Praha
Ing. Jan Vašák

Komise pro plazy a obojživelníky UCSZOO

29.–30. leden, Praha
Lubomíra Ševčíková, Marta Hudcová,
Martin Maláč

Komise pro ploutvonožce a ryby UCSZOO

23. duben, Praha
Mgr. Michaela Eliášová, Marta Hudcová,
Pavel Hájek

Komise pro evidenci zvířat, pro transporty zvířat a pro koňovité UCSZOO

4.–5. listopad, Kostelec nad Černými Lesy
Ing. Jan Vašák

Summary:

Jihlava staff members attended several conferences – WAZA Conference (New Delhi, India), EAZA Conference (Budapest, Hungary), and IZEA's 22nd Conference (Hong Kong, China).

Zasedání WAZA 2014 v indickém Novém Dillí se zúčastnila ředitelka Zoo Jihlava E. Kubíková.

Jednání vzdělávacích pracovníků IZE proběhlo v Číně, za Zoo Jihlava se zúčastnil M. Maláč.

PRACOVNÍ VÝROČÍ V ROCE 2014 ANNIVERSARY OF STAFF

Ing. Eliška Kubíková,
od roku 2005 ředitelka Zoo Jihlava
25 let v zoo

Jaromír Vedra,
aranžér
25 let v zoo

Ing. Jan Vašák,
zoolog, od roku 2010 vedoucí zoologického úseku
20 let v zoo

Kateřina Martínková,
tisková mluvčí, od roku 2014 na mateřské dovolené
10 let v zoo

Ing. Šárka Krčilová,
chovatelka exotické zvěře
5 let v zoo

25 LET V ZOO JIHLAVA

Rozhovor s ředitelkou Eliškou Kubíkovou

25 years in Jihlava Chatting with E. Kubíková

Prožít 25 let v jedné organizaci a ještě k tomu v zoologické zahradě přináší mnoho pozitivních i těch méně příjemných zážitků. A hlavně spoustu práce! Zeptali jsme se ředitelky zoo Ing. Elišky Kubíkové, jak na ta léta vzpomíná, co jí dala a co možná i vzala.

Pamatujete si na Váš přijímací pohovor?

Pamatuji si hned dva pohovory. Jeden na jaře, kdy mi rovnou sdělili, že jsem přišla pozdě a pozice je obsazena. Prožívala jsem to dost tragicky, myslela jsem si, že taková příležitost se nemůže opakovat. Za půl roku jsem se dozvěděla, že místo bude opět volné. V první chvíli jsem tomu nemohla uvěřit, tentokrát jsem neváhala ani chvíli. Ředitel však byl na dovolené a nikdo neznal termín jeho návratu. Docházela jsem do zoo denně víc než týden. Pohovor pak trval pouhých pár minut a byla jsem přijatá. Byla jsem opravdu šťastná.

Jaký byl Váš první den?

První den si přesně nepamatuji, ale vzhledem k tomu, že jsem nastupovala v listopadu 1989, tedy v období sametové revoluce, byly první dny poznačeny značnou nervozitou.

Nastoupila jste do funkce tiskové mluvčí?

Kdepak, ta funkce se jmenovala kulturně-výchovný pracovník, ale ve skutečnosti součástí mých pracovních povinností byla i komunikace se sdělovacími prostředky. Zvučný název tiskový mluvčí přišel do módy až po několika letech, ale pořád to byla jen část mé práce. Musím však říct, že patřila mezi mé nejoblíbenější.

Jako tisková mluvčí s primátorem města Jihlava Ing. Vratislavem Výborným v roce 2000

Ing. Eliška Kubíková – ředitelka Zoo Jihlava

Které bylo Vaše nejkризovější období?

Poté co byl v květnu 2005 odvolán z funkce ředitele pan Jiroušek, požádalo mě vedení města, abych ředitele zastupovala až do konání řádného konkurzu. Souhlasila jsem netušíc, co mě v příštích dvou měsících čeká. Odvolaný ředitel nadále pobýval ve své kanceláři a ani z řad zaměstnanců jsem necítila dostatečnou podporu. Přitom jsem musela na sebe vzít všechna rizika rozhodování a zodpovědnost za zaměstnance, návštěvníky, zvířata, movité i nemovité věci. Do toho enormní zájem novinářů a docela citelná nedůvěra radnice i finanční nejistota.

Jako průvodkyně zaujala malé i velké návštěvníky.

Proč jste tedy šla do konkurzu?

Dnes se tomu už usmívám, ale tehdy jsem měla pocit, že to musím udělat. Že šestnáct let mé práce může vyjít vniveč, pokud by nastoupil kandidát, který nemá k zoo osobnější vztah. Také jsem měla pocit, že dosavadní práci zvládám s přílišnou rutinou a že je to nová výzva.

Úspěch Vás jistě potěšil.

Výsledek jsem nebrala ani tak jako úspěch, ale především jako velkou zodpovědnost, závazek, snad životní úkol i když to asi zní pateticky. Abych obstála, pracovala jsem v průměru dvanáct hodin denně a i v noci jsem mnohdy místo spánku řešila pracovní problémy. Víkendy v zoo byly samozřejmostí. Mělo to ovšem jednu výhodu, kterou mi možná někteří záviděli – úžasně jsem zhubla...

V jakém stavu byla v té době zoo?

Zoo měla proti dnešku přibližně poloviční velikost, byla příjemná, pohledná, s přívlastkem „bez mříží“.

Vynikala v odchovech kočkovitých šelem, opic i plazů. Její poslední chloubou byla africká vesnice Matongo. Většina objektů však již byla za svým zenitem. Existovalo už velké parkoviště, s ním sousedící nový vchod byl rozestavěn. Velkým problémem bylo, že od něj nevedla žádná komunikace do zoo a v prostoru mezi vchodem a zoo byl pouze ovocný sad. Naštěstí se cestu velmi brzy podařilo vybudovat.

Tygřata sameček Suntik na samička Sintra se narodila 11. 9. 1993.

Co bylo Vaší první realizovanou stavbou?

Na stavby ze začátku nebyly finance, a tak jsem mohla víc času věnovat plánům a vizím. Pořídili jsme alespoň herní prvek – Noemovu archu, symbol záchrany zvířat. Myšlenku mi vnukla terénní nerovnost v blízkosti vchodu, takový malý Ararat, který si o umístění lodě přímo říkal.

Nakonec se ale přece stavělo.

Do jedné z malých expozic, které jsou součástí vstupního areálu, jsme umístili surikaty. Ty však potřebovaly venkovní výběh. Měla jsem představu o něčem velmi přírodním, co by organicky navazovalo na objekt vchodu a představovalo pokud možno přírodní biotop a to se povedlo. Krátce nato přibyl Shetlandský ostrov pro poníky.

První stavba – Noemova archa

Další stavbou byl Shetlandský ostrov s typickým majákem.

Víme, že brzy po Vašem nástupu vznikl nový dětský koutek, bylo to nutné?

Ano, bylo, přestože to nebylo původně mým záměrem. Bezpečnostní předpisy se zpříšňovaly a kontrola nám hrozila uzavřením této části zoo. Ale s výsledkem jsem spokojená. V té době jsem však už spíš přemýšlela o vzdělávacím centru.

Jak jste se smířila se skutečností, že centrum environmentální výchovy bude vypadat jako nějaký kopec?

Smířila? Nikoliv, právě takové jsem si ho představovala! Jedno bylo od začátku jasné, že centrum musí být přístupné i z vnější části zoo a že musí mít přírodní charakter. Komplikací však byl nedostatek místa, a tak bylo jasné, že budeme muset jít do hloubky. Tomu nakonec neodporoval ani záměr, aby jedna z místností měla podobu jeskyně. Trochu jsem váhala s učebnou v podobě lodní kajuty, ale nakonec představa, že děti budou při vzdělávacích programech „vyplovat“ vstříc novým objevům, zvítězila.

Jedna z učeben ve vzdělávacím centru představuje pirátskou loď.

Vypadá to, jako byste pozornost věnovala jen nové části zoo.

To určitě ne. Svědčí o tom expozice Madagaskarských skřítků (maki trpasličí), asijský park Hokkaidó, výběh jeřábů mandžuských, voliéra pro papoušky ara i ptačí voliéra Timbawati. V roce 2009 dokončená přestavba expozice medvěďů Malay Medan je jednou z hlavních dominant zoo.

Těsně poté jsme rekonstruovali přilehlou řadu výběhů pro malé kočky. Následně dostal nový kabát původní Amazonský pavilon.

Hacienda Escondido s prostornou voliérou

Díky charakteru puebla se pro něj ujal název Escondido, ale proč ta voliéra v mexickém stylu a navíc morčata?

Když jsme do nedalekého altánku (dnes japonského) před rekonstrukcí umístili dočasně morčata, tak se na ně soustředila větší pozornost než na exotická zvířata. K tomu se přidaly vzpomínky na někdejší expozici morčat a bylo. A voliéra byla opatřením pro případ, že se povede realizovat projekt Zoo pěti kontinentů, který předpokládal likvidaci řady zastaralých klecí pro papoušky.

Arové vojenští se zabydleli v „mexickém“ přibytku.

Zdá se, jako byste pro samé budování a projekty neměla čas na zvířata.

Nemám na ně tolik času, kolik bych si přála, ale mám řadu nezapomenutelných zážitků. Mnohé souvisí s transporty zvířat, tak vzpomínám na naše první levharta sněžného Tesse. Setkala jsem se zde se zvířecími osobnostmi, jako byl tygr Dustin, nebo levhartice Patyna. Můžu se pochlubit vzpomínkami na medvědy hnědé Pétu a Kristýnku. Zažila jsem dramatické chvíle při útěcích prvních medvěďů malajských. Byla jsem u příchodu prvních gibbonů. Fotila jsem prvního narozeného jihlavského hrošíka, vlka hřivnatého i tapíra.

Samička hrošíka liberijského narozená 5. 3. 1993

Zoo trhá návštěvnické rekordy, jistě na tom mají „lví“ podíl žirafy.

Určitě také a přitom jsme hodně váhali, zda se vůbec do chovu tohoto druhu pouštět. Byla řada názorů pro i proti. Nakonec rozhodl osud. Objevil se významný sponzor, nabídl finanční podporu, které nebylo možné odolat, a zrodil se projekt. Nakonec byl zahrnut do později vznikajícího projektu Zoo pěti kontinentů.

Projekt se chýlí ke konci, ale co se vlastně stalo se zvířaty z původního pavilonu Exotária?

Vše se odvíjelo od nutnosti zbourat nevyhovující pavilon a zvířata vhodně umístit. Tak opice našly domov v části Africké savany, jíž v horní části zoo vévodí dvě prostorné voliéry. Giboni našli definitivní přístřeší v původním pavilonu Asie, který vznikl na místě klokaní expozice. Nejdéle se načekali plazi, ale zato právě jim do velké míry bude věnován vznikající tropický pavilon v centrální části zoo.

Velký výběh žiraf je součástí expozičního celku Africká savana.

Ale klokaní také už nejsou na původním místě.

Koncept nového projektu předpokládal členění podle kontinentů a vznikla tedy potřeba australské expozice. Plocha sadu nabízela lepší podmínky.

Austrálie, to je pochopitelné, ale proč farma?

K tomu mě inspirovala návštěva Austrálie a zvláště Tasmánie, kde podobné farmy nejsou výjimkou. Pravda, zvířata tam obvykle nežijí v obýváku nebo koupelně, ale to je naopak možné právě v zoo.

Australská farma je jedinečným projektem, který přibližuje jak život zvířat, tak i farmářů.

Asi jste v Austrálii navštívila i tamější zoo.

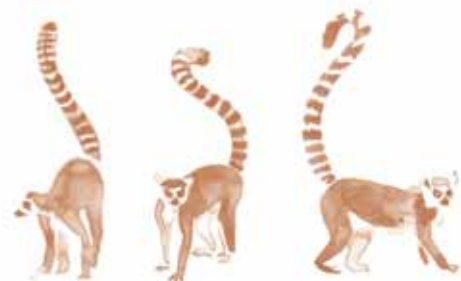
Ano a nejenom v Austrálii. Nedávno jsem bilancovala a zjistila, že jsem měla to štěstí navštívit celkem víc než sto zoologických zahrad a některé z toho i opakovaně. Tyto návštěvy mi ukazují současné trendy, zároveň poskytují srovnání i inspirace.

Eliška Kubíková čerpala inspirace po celém světě, srdcovou záležitostí však zůstává Austrálie.

Je za Vámi hodně práce a zdá se, že o nápady zatím nemáte nouzi. Nejste z toho unavená?

Nápadů spíše přibývá. Zřídkka, ale přece, mívám i pocity marnosti, když se setkám s nepochopením, nespravedlností, zlomyslností, lží, byrokracií. Ale v duchu hesla „Raději se opotřebovat než zrezivět“ se mi zatím daří trudnomyslnost překonávat. Zoo je totiž úžasné místo a já jsem vděčná, že jsem zde mohla strávit čtvrtstoletí svého života.

Děkuji za rozhovor a přeji Vám, abyste neztratila svůj elán i v dalších letech.

Ptal se tiskový mluvčí Zoo Jihlava Martin Maláč.

Summary:

25 years in Jihlava!

Chatting with Eliška Kubíková, Jihlava Zoo's CEO

We asked Eliška to tell us how she looked back upon all of those years; what were the benefits and losses, if any.

The 25 years of being active at Jihlava Zoo meant especially hard work. Grasping every task with great enthusiasm from the very beginning, whether as a conservation education officer or a spokesperson some years later, Eliška underwent her most intense period in 2005, when she acted on behalf of the then dismissed zoo director and subsequently took part in the recruitment for the position. She took her new post as a challenge primarily to implement plans as part of continued development of the zoo, with „Noah's Ark“ – a children playground, „Shetland Islands“ and the meerkat exhibit being the very first facilities in her new era as Zoo Director. These were followed by the Malayan sun bear exhibit, conservation education centre, and, above all, a project of particular extension and importance. Entitled „Zoo of Five Continents“, it includes the exhibit block of „African Savannah“ with giraffes – already in service, houses for African primates and hyenas, „Australian Farm“ and the „Asia“ house. Nearing toward the end is the construction of the last of the project's animal houses. Referred to as „Tropical House“ on a temporary basis, it joined the family of new as well as existing displays that were successfully treated to absorb the unique atmosphere of the natural sites they represent, be it Hacienda Escondido, Himalaya, Hokkaido (Asian-style park) or the Timbawati aviary. Since she has been active as Zoo Director, Eliška visited a number of zoos abroad from which she draws inspiration.

For the years to come, we wish Eliška not to lose her drive, ideas and enthusiasm. After all, it is she who says with humour: „I'd rather wear out than rust.“

Asking was Martin Maláč, Jihlava Zoo's spokesperson.

Slavnostní otevření expozice pavilonu Asie

Asian House formally opened

Předposlední stavba náročného projektu Zoo pěti kontinentů byla slavnostně otevřena 27. listopadu. Pavilon se stal domovem zvířat typických pro tento kontinent – gibbonů zlatolících, ovjěče skvrnitého a vzácných babirus. Celé odpoledne se neslo v asijském duchu. Pavilon otevřeli přední představitelé města Jihlava – primátor Ing. Jaroslav Vymazal a současný primátor PaedDr. Ing. Rudolf Chloupek, architekt projektu Dr. Ing. arch. Jaroslav Huňáček a ředitel 2. stavební divize firmy Subterra Ing. Petr Kajer s ředitelkou zoo Ing. Eliškou Kubíkovou. Do expozice se museli prostříhat bambusem. Děti si užívaly hrátky s gibbonem, ochutnávalo se sushi, tančil se tradiční asijský lví tanec a představil se nový maskot zoo gibbon Gibbo. Celou slavnost po otevření pavilonu zakončila večerní komentovaná prohlídka zoo s lampiony.

Nový maskot Gibbo se rád fotografuje s dětmi.

Při slavnostním otevření pavilonu Asie se hosté seznámili i s novým maskotem zoo. Zleva: Ing. E. Kubíková, PaedDr. Ing. R. Chloupek, Ing. J. Vymazal, Ing. P. Kajer, Dr. Ing. arch. J. Huňáček

Návštěvníky uchvátil tradiční slavnostní lví tanec.

Summary:

The next-to-last construction as part of the ambitious project entitled Zoo of Five Continents was formally opened on 27 November. The exhibit became home to animals typical of the continent: yellow-cheeked gibbons, Asian palm civet and babirusas – a rare Indonesian species. The whole afternoon was underway with an „Asian touch“.

Křtiny pand červených

Naming Party with Red Pandas

Křtiny pand červených proběhly v expozici Himálaj a oba mladí samci oslavili první půlrok ve velkém stylu. Ve středu 17. prosince mláďata dostala jména – Radek a Jarek. Jejich kmotrem se stal slavný český horolezec a rodák z kraje Vysočina Radek Jaroš. Člověk, pro kterého se stalo pohoří Himálaj, odkud pandy červené pocházejí, druhým domovem a životní láskou. Celá pandí rodina si poté pochutnala na zákusku z ovoce a zeleniny a návštěvníci se s nadšením pustili do marcipánového dortu, který od naší zoo dostal pan Jaroš. Dvojčata, trojčata a vícerčata měla tento den do Zoo Jihlava vstup zdarma.

Summary:

The event was held in the Himalaya exhibit with the two young males celebrating the first half-year in a great style. On Wednesday, 17 December, both of the panda guys got names – Radek and Jarek. Radek Jaroš, a famous Czech mountaineer and a native of the Vysočina Region, became the „godfather“ of the creatures.

R. Jaroš se o krásný marcipánový dort rozdělil s dětmi.

Střípky Afriky

aneb Malá africká konference v novém

African Bits and Pieces: Little African Conference in a new style

Již 9. ročník tradiční Malé africké konference změnil svůj název. Dvoudenní akce zaměřená na černý kontinent se tak přiblížila i běžným laickým milovníkům Afriky, kteří se tak nemuseli obávat přílišné vědeckosti konference.

Záštitu nad Střípky Afriky převzal RNDr. Jan Dungel, známý malíř, grafik, ilustrátor a přírodovědec, který se stal zároveň kmotrem mládat fenků. Mladé samice dostaly jména Aisha a Shani.

Festival byl rozdělen do dvou víkendových dnů (30. a 31. srpna). Sobota byla věnována zajímavým přednáškám ve vzdělávacím centru PodpoVRCH. Z přednášejících vystoupili Pavel Brandl, Martin Šíl, Dana Holečková a Tomáš Junek. Nedělní program odehrávající se v africké vesnici Matongo sestával z bubenického a tanečního vystoupení umělce Kao-lacka a Papise Nyasse, egyptských tanců v podání lektorky a tanečnice Sheyla a z velmi oblíbené hmyzí show Davida Švejnohy spojené s ukázkou hmyzí kuchyně a ochutnávkami. Účastníci se mohli formou trhu seznámit s organizacemi soustředujícími se na Afriku. U stánků si mohli zakoupit originální africké předměty a podpořit tak jejich činnost.

Celý víkend mohli návštěvníci obdivovat obrazy – Africká zvířata Daniela Havla a příspěvek do sbírky školníků a sportovních potřeb pro africké školáky v oblasti Kedjom-Keku. Vybraly se obdruhohodné tři koše darů. Mediálním partnerem byl Český rozhlas Region.

Summary:

Little African Conference changed its name when it reached its year 9. This way the well-established two-day activity focusing on the „black continent“ became closer even to lay persons and African enthusiasts who as a result did not need to be worried about excessive scientism of the event. African Bits and Pieces took place under the auspices of Dr Jan Dungel, renowned painter, graphic designer, illustrator and naturalist who at the same time became a „godfather“ of young fennec fox females named Aisha and Shani.

RNDr. Jan Dungel symbolicky pokřtil „fenka“ za asistence Ing. Elišky Kubíkové, ředitelky zoo a primátora Ing. Jaroslava Vymazala.

Taneční soubor IYASA zahájil dny věnované Africe.

Pandí kluci Radek a Jarek

Horořelec Radek Jaroš ukazuje na vrchol Mt. Everestu, který úspěšně zdolal.

Program pro rodiče s malými dětmi

Activities for Parents and small Children

Pro zpestření nabídky environmentálního centra PodpoVRCH pro veřejnost jsme se již před třemi lety zaměřili na maminky na mateřské dovolené s dětmi. Vznikl program Hrátky pro malé děti a jejich rodiče (jak se ukázalo, s dětmi docházejí také tatínci nebo prarodiče). Probíhá vždy v úterý a ve čtvrtek od začátku listopadu do konce března. V jednom týdnu je program stejný a rodiče se tak mohou rozhodnout, který den přijdou.

A jak vypadají takové hrátky? Po příchodu dětem vyrobíme cedulky se jmény, abychom věděli, jak se které jmenuje. Na začátku si řekneme básničku o zvířátku, o kterém si budeme povídat. Někdy syčíme jako hadi, jindy se stočíme do klubíčka jako ježek nebo si vyskočíme radostí jako poníci. Postupně se tak děti mohou setkat například s korálovkou, gekončíkem, králíkem, morčetem, osmákem, ježkem, činčilou, želvou, šneky Achatinami, šváby nebo poníky. Všechna zvířátka si děti mohou pohladit. Na závěr si při dezinfekci rukou společně zakouzlíme a jdeme domů.

Z každých hrátek si děti vždy něco odnesou. Nůžky a lepidlo jsou u dětí velice oblíbené hračky, a tak se s nimi učíme zacházet. Stříháme a lepíme a vždy vznikne něco pěkného, co poslouží jako připomínka toho, co se zde ten den odehrálo.

Hrátky se rodičům i dětem velice zalíbily, o čemž svědčí i jejich reakce: „Možnost hmatových vjemů, přímý kontakt se zvířátky, vždy zajímavé, nápadité básničky, hudba – prostě úžasné.“

Na první akci, která proběhla v úterý 19. ledna 2012, přišli 4 kluci. Počet dětí se od té doby postupně zvyšoval a dnes sem chodí v průměru 26 dětí týdně. Protože s dětmi přijdou samozřejmě i rodiče, je nás vždy plné centrum a ven se nese jen dětský smích.

Mgr. Radka Vaňková

Program navštěvují celé rodiny.

Děti nejraději hladí zvířátka.

„Terénní“ hrátky v pavilonu Africká savana

Summary:

Playing activities for small children and their parents take place at the zoo's conservation education centre on Tuesdays and Thursdays from November to March. The programme involves a specific animal species being introduced to the kid guests who are allowed to pet the creature and learn interesting facts about it. The activity includes making artwork from paper and natural products. The programme was attended by an average of 26 kids per week in 2014.

Jednání EAZA mid-year Felid TAG

EAZA mid-year Meeting of Felid TAG

V rámci asociace EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií) jsme měli tu čest uspořádat jednání EAZA mid-year Felid TAG. Jak již název napovídá, tato pracovní skupina (TAG) sdružuje specialisty na problematiku chovu kočkovitých šelem.

V termínu 7.–9. 3. 2014 se akce zúčastnilo celkem 25 delegátů ze 7 zemí. Jednalo se o členy TAGu, tedy koordinátory pro jednotlivé druhy, vedoucí plemenných knih, poradců a hostů. Jednotliví koordinátoři seznámili přítomné se stavy „svých“ druhů a problémy s řízením jednotlivých populací. Více diskutovanými tématy byly otázky veterinární problematiky asijských lvů, toxoplazmóza a její dopad v chovech manulů a koček pouštních, plemenná kniha tygrů, obecné prostorové problémy (kompetice jednotlivých druhů v boji o prostor zoologických zahrad a problematika umístění nadpočetných jedinců), problematika bílých respektive hybridních tygrů, monitoring ocelotů velkých, spolupráce v rámci GSMP (globální spolupráce přesahující region EAZA), kočkovité šelmy v regionu JAZA (Japonská asociace zoologických zahrad a akvárií) a probíhající monitoring afrických lvů. Činnost odborné komise pro malé kočky v rámci UCSZOO představil Jiří Novák ze Zoo Ostrava. Tato forma lokální spolupráce a setkávání kolegů z menšího okruhu zoologických zahrad (v rámci jednoho státu), která probíhá na úrovni kurátorů, ale i ošetřovatelů, je v rámci zoologických zahrad poměrně ojedinělá.

Z následných reakcí účastníků jsme zaznamenali spokojenost s průběhem jednání, přednáškovým prostředím, přátelskou atmosférou, ale také s celkovým dojmem z naší zoologické zahrady. Zvláště pak nás těšila zpětná vazba vedoucího TAGu Dr. Alexe Sliwy ze Zoo Kolín nad Rýnem. Podobná setkání kolegů jsou vždy velmi dobrou prezentací domácí zahrady, kdy je udržován kontakt s kolegy jak po

stránce odborné, tak i po stránce lidské. Je pravdou, že v přátelské atmosféře je pak snadnější hledání řešení problémových nebo sporných situací. Z tohoto důvodu také naše zahrada usiluje o setkání další pracovní skupiny. V roce 2016 by se v Zoo Jihlava mělo uskutečnit setkání EAZA mid-year Small Mammal TAGu (pracovní skupiny pro malé savce).

Ing. Jan Vašák

Summary:

We had the honour to organise a mid-year meeting of Felid TAG as part of EAZA (European Association of Zoos and Aquariums) activities. As the name suggests, this working group (TAG) brings together specialists on feline management.

Underway from 7 to 9 March 2014, the event received a total of 26 colleagues from 7 countries, this involving members of TAG – species coordinators, studbook keepers and advisors – and guests. Each of the coordinators presented the audience with the present status of the species and population management issues. Topics discussed to a greater depth comprised health issues in Asiatic lions; toxoplasmosis and its impact on the Pallas cat and sand cat stocks; tiger studbook; common space issues (competition of individual species in zoos in terms of space and surplus management); the issue of white/hybrid tigers; monitoring of ocelots; cooperation as part of GSMP (a global cooperating network beyond the EAZA region); felines in the region of JAZA (Japanese Association of Zoos and Aquariums); and ongoing monitoring of African lions. Activities of UCSZOO Specialist Committee on Small Felines were presented by Jiří Novák of Ostrava Zoo. Examples of a local partnership and meetings of colleagues from a small range of zoos (within the same country), which takes place at the level of not only curators, but also animal keepers, are quite rare in the zoo community worldwide.

Similar meetings of colleagues are always useful in presenting the host animal park and keeping connections with colleagues from both professional and personal aspects. It is true that a friendly atmosphere makes it easier to search for solutions to problematic or controversial situations. This is also the reason for our zoo's endeavours to host another working group. In 2016, Jihlava plans to serve as a venue for the EAZA Small Mammal TAG mid-year meeting.

Účastníci jednání obdivovali interiér vzdělávacího centra.

Odchov fenků (*Vulpes zerda*) v Zoo Jihlava

Fennec Foxes (*Vulpes zerda*) bred and reared at Jihlava Zoo

Fenek (*Vulpes zerda*) je řazen mezi psovitě šelmy (*Canidae*) a je nejmenším zástupcem této čeledi. Jeho domovem jsou pouště severní Afriky a Arabského poloostrova. Tomuto prostředí je velmi dobře přizpůsoben. Typickou adaptací na horké pouštní klima jsou nápadně velké ušní boltce, které slouží ke zvětšení aktivního povrchu těla, tedy jako chladič systém organismu.

Fenci žijí v rodinných skupinách a jedná se o aktivní predátory. Jejich kořistí jsou různé druhy pouštních hlodavců, loví ale i ptáky, plazy a často si zpestřují jídelníček různými druhy bezobratlých. Tomu je potřeba přizpůsobit také krmnou dávku. Její nedílnou součástí jsou vedle drobných krmných hlodavců, japonských křepelek a kuřátek také mouční červi, cvrčci a sarančata.

V rámci evropského regionu jsou fenci zařazeni do programu ESB. Vedoucí plemenné knihy sídlí v polském Krakově.

Pro fenky jsme v Jihlavě vyčlenili vnitřní expozici v atriu pavilonu Africká savana, kde je rovněž vnitřní expozice koček pouštních (*Felis margarita harissoni*). Tyto expozice představují vedle sebe druhy, které jsou si navzájem nepřibuzné, ale manifestují se u nich podobné znaky díky životu ve stejném životním prostředí. Obě expozice jsou koncipovány jako výseky pouště s lokálním ohřevem. Součástí jsou četné kameny a dřevěné parkosy. Tyto prvky vytváří řadu zákoutí, u nichž jsme předpokládali možnosti úkrytu pro případný odchov mláďat.

Oba fenci se k nám dostali 30. 5. 2013. Samice se narodila 6. 5. 2012 v Lodži (Polsko), samec 16. 11. 2009 v Olomouci (ČR). Samec již byl prokazatelně chovný, samice byla odebrána z rodinné skupiny. Spojení proběhlo bez problémů, zvířata neprojevovala žádné známky vzájemné agresivity.

Dne 25. 6. 2014 došlo k porodu tří potomků, samice se s nimi držela v jednom z úkrytů, u kterého jsme předpokládali, že by si ho mohla vybrat. V následujících dvou dnech je však matka začala bezcílně přenášet, což indikovalo neklid a nedostatek bezpečných úkrytů. Dva dny po porodu jsme pak našli jednoho z potomků uhynulého. Nenalezli jsme na něm větší fatální poranění, ale množství drobných mnohačetných traumat. Rozhodli jsme se tedy přidat do expozice ještě dvě budky s předsíňkou. Jednalo se v tuto chvíli o riskantní krok. Do prostředí, kde samice měla čerstvě své první mladé, jsme přidali pro samici zcela neznámý prvek. Bezprostředně po přidání budek do expozice samice zrychlila jejich bezcílné přenášení, do večera se ale zklidnila a obě si přestěhovala do jedné z nabízených budek. Další odchov už následně probíhal hladce. Posléze jsme je vakcinovali a označili pomocí mikročipů. Obě mláďata byla určena jako samice.

Fenci jsou v současnosti jediným zástupcem psovitých šelem v Zoo Jihlava. Jedná se o chovance se specifickým nárokem na prostředí, vyžadují nízkou vzdušnou vlhkost, a lokální intenzivní zdroje tepla. Proto jsme se v podmínkách Českomoravské vrchoviny (i vzhledem ke koncepci stavby) rozhodli k jejich umístění pouze do vnitřní expozice s řízeným mikroklimatem.

Ing. Jan Vašák

Jedno z dvojčat fenků (*Vulpes zerda*)

Summary:

The fennec fox (*Vulpes zerda*) is a canid (*Canidae*) and is the family's smallest member as well as a single representative of canids in Jihlava at the moment.

Fennecs range in the deserts of North Africa and the Arabian Peninsula – a setting for which they are adapted very well. Features typical of the desert climate include strikingly large auricles that serve to increase the surface area of the body and help cooling the organism. With low humidity and intense local sources of heat being the specific requirements of the species in terms of habitat, it was decided to fit the method of housing to the settings of Bohemian-Moravian Highlands and keep fennecs in an indoor area with controlled microclimate. Located in the atrium of African Savannah, the display neighbours the area designed for the pair of Arabian sand cats (*Felis margarita harrissoni*). The quarters present two unrelated species next to each other that still have similar traits as a result of ranging in the same habitat. Both areas are designed as examples of a desert setting with stones and dead trunks, the components forming a number of hideaways which were anticipated to make shelters for rearing offspring, if any.

Both fennecs arrived in Jihlava on 30 May 2013. The female was born in Lodz, Poland, on 6 May 2012, while the male originated from Olomouc where it was born on 16 November 2009. The male was already a proven sire while the female was removed from a family group. Putting the animals together went smoothly, with fennecs showing no signs of mutual aggression.

On 25 June 2014 there was the birth of three animals. The female kept itself and the offspring in a shelter which we had assumed to be the one chosen by the mother. Over two following days, however, the female started to aimlessly relocate the offspring, indicating restlessness and lack of safe shelters. Two days after the birth one of the descendants was found dead. Any larger fatal injury was not observed; rather, there were many small multiple traumas. As a result, it was decided to add two more boxes containing an entrance section into the display. It was a risky step at the moment with a completely unknown element being placed into the settings where the female had freshly produced its first litter. Immediately after adding the boxes the female accelerated the behaviour described above; it however had calmed down by the evening, relocating both of the young animals into one of the boxes made available. The process of rearing then continued smoothly. The offspring was subsequently vaccinated and microchipped. Both animals were identified to be females.

Fennec foxes held as part of Europe are included in the Fennec fox ESB, with the studbook keeper based in Krakow, Poland.

Odchov pandy červené (*Ailurus fulgens fulgens*) v Zoo Jihlava

Red Pandas bred and reared

Panda červená (*Ailurus fulgens*) je zajímavá šelma žijící v horách centrální Asie. Na území výskytu tvoří dva poddruhy. Na západě areálu v oblasti severní Indie, Nepálu, Bhútánu a severních oblastí Myanmaru se vyskytuje nominální poddruh pandy červené (*Ailurus fulgens fulgens*), který je menší a světleji zbarvený. Východ areálu, tedy oblast čínského Seču-ánu, obývá větší a tmavší poddruh (*Ailurus fulgens styani*). Panda červená byla nejdříve řazena k medvídkovitým šelmám (*Procyonidae*), později byla spolu s pandou velkou (*Ailuropoda melanoleuca*) zařazena do samostatné čeledi pandovití (*Ailuropodidae*). Společným znakem byl tzv. šestý prst, prodloužená zápěstní kost, která je přízpůsobením ke konzumaci bambusu. Tento znak se později prokázal jako příklad konvergentního vývoje u dvou nezávislých druhů, adaptací na podobné podmínky. Panda červená je v současnosti stále řazena do samostatné čeledi pandovití (*Ailuropodidae*), přičemž tvoří samostatnou vývojovou větev mezi šelmami medvídkovitými a kunovitými.

Panda červená je obyvatelem pásma lesů a porostů pěnišníků. Základem potravy v přírodě je bambus, který si doplňuje především rostlinnou potravou, jako jsou plody stromů a ořechy, nepohrdne však ani živočišnou potravou. Rozhodně se nejedná o výrazného potravního specialistu. V případě nedostatku bambusu je možné v chovech tuto složku nahradit hrubým senem, jako velmi dobrá složka se jeví také pelety pro pandy s vysokým podílem vlákniny.

Stav druhu v přírodě není příliš uspokojivý. Celková velikost populace se odhaduje na 10 000 jedinců, přičemž populace v Číně je odhadována na 3 000–7 000 kusů, v Indii a přilehlých státech pak jsou odhady početnosti mezi 5 000–6 000 jedinci. Populační trend je sestupný. K hlavním příčinám ohrožení patří destrukce životního prostředí kvůli vzrůstající těžbě dřeva. To souvisí i s přílivem dalších lidí do areálu výskytu druhu. Dalším důsledkem je pytláctví. Podle kategorie IUCN red list je tento druh řazen do kategorie VU, zranitelný.

Pandy červené jsou v rámci zoologických zahrad chovány v Evropě, Severní Americe a v Japonsku. Čínské chovy nejsou evidovány v mezinárodní plemenné knize. V severoame-

Pandy červené (*Ailurus fulgens fulgens*) obývají prostornou voliéra v expozici Himálaj.

rickém a japonském regionu jsou zastoupeny oba poddruhy, v Evropě je držen pouze nominální poddruh. Politikou EAZA je v tomto případě snaha o lepší koordinaci populace, tzn. aby nebyla již tak malá populace tříděna do menších subpopulací. Výběr nominálního poddruhu byl zvolen z praktických důvodů. Vazba Evropy na Indii je tradičnější a jednodušší než na Čínu, což umožňuje lepší propojení chovu s projekty in situ a zjednodušuje případnou reintrodukcii. Chov v rámci Evropy je řízen programem EEP (Evropský záchranný program). Koordinátor pro tento druh sídlí v nizozemském Rotterdamu. Jihlavská zoo se do chovného programu pro pandu červenou zapojila 17. 6. 2011, kdy k nám byl přivezen samec ze Zoo Krefeld (Německo), narozený 2. 7. 2010. Zvíře bylo nejdříve umístěno ve výběhu po mývalech severních (*Procyon lotor*), bariéra se ale pro tento druh ukázala jako nedostatečná. Rozhodli jsme se proto umístit pandu červenou do výběhu v sousedství irbisů (*Panthera uncia*). Tato kombinace evokuje i přirozenou návaznost v geografickém výskytu obou druhů a voliéra pandám umožňuje efektivnější využití prostoru.

K samci jsme získali 4. 3. 2013 samici narozenou 5. 6. 2012 v Planckendaelu (Belgie). Zvířata jsme bez problémů spojili a ponechali společně. Vzhledem k teoretické možné reprodukční aktivitě jsme se rozhodli pro sezónu 2014 připravit pandám několik možných budek, kde by samice mohla v bezpečí pečovat o mláďata a zároveň měla možnost jejich přemisťování. Na tento fakt nás upozornili kolegové v Planckendaelu, respektive na chování matky naší samice, která své mládě stěhovala každý den do jiné budky.

Vedle dvou původních velkých budek jsme přidali ještě jednu menší nadzemní budku. Protože rozmnožování probíhá v nejteplejších měsících roku a pandy červené jsou citlivé k vysokým teplotám, byly nám doporučené budky, které jsou částečně zapuštěné v zemi. Rozhodli jsme se nechat vyrobit základy budek ze svařovaného plastu s možností vrchního otevírání. Budky jsou koncipovány tak, aby v případě deště nezatékala voda do vnitřních prostor. Jako podlahy jsou použity dřevěné rošty. Dvě plastové budky jsme umístili pod zem do výběhu ještě v zimě 2013–2014, aby zvířata měla dostatek času se seznámit s prostředím dřívě, než bude samice březí.

Mláďata poprvé prozkoumávají výběh.

V průběhu zimy jsme nezaznamenali žádnou pohlavní aktivitu, proto jsme spíše počítali, že k rozmnožování by mohlo dojít až v sezoně 2014–2015. Na začátku června se nicméně samice jevila podle objemu břicha březí. Ošetřovatelé provedli kontrolu budek a zjistili, že do jedné podzemní budky samice přináší množství rostlinného materiálu. Abychom umožnili samici lepší komfort, přidali jsme do všech budek dřevitou vlnu, samice na to zareagovala tak, že se přesunula do vedlejší podzemní budky. Tam se také narodila 23. 6. 2014 dvě mláďata.

Vzhledem k předchozí reakci samice jsme se rozhodli k minimálním kontrolám budky, abychom ji co nejméně vyrušovali. Samice mláďata stěhovala minimálně, což pro nás byl signál, že se cítí ve svém prostoru bezpečně. V pozdější době, kdy mláďata ještě neopouštěla budku, se samice přestěhovala do jedné ze dvou velkých nadzemních budek. Zajímavým faktem bylo, že mláďata využívala prostor budky také ke kálení.

U mláďat jsme provedli označení pomocí mikročipů a provedli kontrolu pohlaví. Jedná se o dva samce. Při předchozích zběžných kontrolách byl evidentní rozdíl ve velikosti a mohutnosti obou zvířat, což evokovalo dojem, že by se mohlo jednat o pár.

Pandy červené se v podmínkách chovu Zoo Jihlava prozatím jeví jako poměrně bezproblémoví chovanci. Základem krmení je ovoce a zelenina doplněná živočišnou složkou (kuřata, králíčí maso, králíčata, vařená vejce). Zvířata mají stále k dispozici granule pro listožravé primáty a seno. Velmi oblíbenou složkou potravy je čerstvý bambus. Ten bohužel od zimy 2011–2012, kdy přišly holomrazy, na mnoha místech areálu zoo vymrzl. Dávkování této potravy je tak až doposud značně limitované. Přesto se podařilo pomocí náhradní potravy udržet zvířata ve velmi dobré kondici a došlo i k jejich úspěšnému odchovu.

Ing. Jan Vašák

První fotka mláďat v bezpečí budky

Čipování se neobejde bez odchytu.

Summary:

Captive red pandas are held in Europe, North America and Japan. The Chinese stock is managed under the international studbook. While there are both of the subspecies represented in North America and Japan, only the nominate subspecies is held in Europe. EAZA's policy in this case is seeking to improve the coordination of the population, i.e., to prevent the already small population to fragment into even smaller subsets. Reasons for choosing the nominate subspecies were practical because Europe's links to India have been rather traditional and easygoing than those to China, which allows for a better connection of stocks with in situ projects while making potential reintroduction easier. In Europe, the species is managed as part of EEP (European Endangered Species Breeding Programme). The EEP Coordinator for the species is based in Rotterdam, the Netherlands.

Jihlava Zoo joined the red panda programme on 17 June 2011, when a male born on 2 July 2010 arrived from Krefeld Zoo (Germany). The animal was first placed in the former enclosure of northern raccoons (*Procyon lotor*), but the barrier proved to be insufficient for red pandas as a species. It was therefore decided to place the male into the enclosure adjacent to that for snow leopards (*Panthera uncia*) since such a combination also evokes the natural link as part of the geographic range of both species and the aviary allows red pandas more efficient use of the space.

In addition to the male, a female was received on 4 March 2013; this animal was born on 5 June 2012 in Planckendaël, Belgium. Putting the red pandas together was no issue, so they were left to share the enclosure. Assuming a potential reproductive activity to come in the 2014 season, it was decided to prearrange several nest boxes for the female to feel safe in taking care of the offspring while having the opportunity of relocating the young. The latter fact was highlighted by Planckendaël colleagues referring to the behaviour of our female's mother, relocating the cubs to another box on a daily basis.

Consequently, one lesser over ground nest box was added to the existing two large boxes. Because breeding takes place in the warmest months of the year and red pandas are sensitive to high temperature, the boxes we had been recommended were placed in the ground. A decision was taken to have basis of the boxes produced of welded plastic with the possibility of opening from the top. The box design prevents rainwater to leak inside. The

box floor was made of wooden grates. Two plastic boxes were placed in the ground inside the enclosure as early as the winter of 2013–2014 to give the animals enough time to become familiar with the settings before the female would become pregnant.

With no sexual activity observed during the wintertime, breeding was assumed to not take place earlier than the 2014–2015 season. In early June, however, the female appeared to be pregnant when assessing its abdominal volume. Checks by animal keepers found that the female had been supplying a quantity of plant materials into one of the underground boxes. An attempt was made to provide the female with more comfort through adding wood wool into each of the boxes. The female responded to this by moving into another underground box which was eventually where two cubs were born on 23 June 2014.

Given the earlier response of the female, a decision was adopted to check the box as few as possible to minimise disturbing. Seeing the female relocating the cubs to a minimum extent was a signal for everyone that it feels safe in its range. Later on, when the cubs were still not leaving the box, the female relocated into one of two large boxes placed above the ground. Interestingly, the indoor box area was used by the cubs even for defecation.

The young animals were microchipped and their sex was checked, showing both of them to be males. In fact, the previous brief checks revealed a clear difference in size and stoutness of both animals, suggesting they might be a pair.

In the settings available in Jihlava, red pandas seem to be relatively trouble-free creatures to manage. The diet is based on fruits and vegetables, with an animal component being added (chicken, rabbits, fresh-born rabbits and boiled eggs). Animals have 24/7 access to hay and leaf-eater primate pellets. Fresh bamboo forms a highly preferred ingredient. Unfortunately, since the bamboo vegetation was damaged by killing frosts in the winter of 2011–2012 in a number of places throughout the zoo grounds, serving bamboo as part of the diet has been limited. Despite this issue, the staff managed to keep the animals in a very good condition using an alternative diet, plus there was a breeding success!

Zoo pěti kontinentů

Zoo of Five Continents

Nový pavilon Asie – další z dokončených objektů projektu Zoo pěti kontinentů

Od podzimu 2011 probíhá v naší zoo rozsáhlý stavební projekt Zoo pěti kontinentů. Investorem je statutární město Jihlava, které získalo na projekt podporu z Evropské unie – ROP NUTS II Jihovýchod. V průběhu roku 2014 jsme zabydlovali novými druhy zvířat již dokončené expozice (více ve zprávě chovatelského oddělení) a zároveň jsme pracovali na jejich vybavení expozičními doplňky a informacemi.

Pavilon Asie, určený především pro gibony, se podařilo dokončit včetně dvou prostorných voliér, zavěšených na mohutných dřevěných pylonech. Společně s osázením uvnitř voliér i v okolí expozice tak vzniká dojem dřevěného domorodého obydlí uprostřed džungle. Tuto expozici jsme otevřeli pro veřejnost v závěru roku.

K dokončení celého rozsáhlého projektu Zoo pěti kontinentů zbývá dotáhnout do finále již „jen“ největší stavbu – tropický pavilon. Celý rok jsme se účastnili konkretizace a aktualizace projektu a podíleli se i na přípravě interiérů pavilonu. Je velmi náročné směřovat realizaci tak, aby jednak splňovala expoziční záměr, ale především odpovídala všem náročným chovatelským podmínkám. Tento pavilon se stane domovem hlavně druhům z tropických ostrovů celého světa. Ústřední částí stavby protéká tropická řeka s želvami a krokodýly, na jejímž začátku je vodopád. Zajímavou expozicí budou mangrovové porosty s rybami – lezci.

Tropický pavilon by měl být dokončen v průběhu roku 2015. Po aklimatizaci zvířat a osázení tropickými rostlinami se stane tento pavilon určitě velkým lákadlem pro návštěvníky.

RNDr. Iva Vilhumová

Summary:

An extensive construction project has been underway since autumn 2011. Called „Zoo of Five Continents“, it saw Asian House being finished in 2014, including two spacious outdoor aviary-like areas for gibbons. The house design imitates one of wooden living quarters found in the Asian jungle.

Clearly, the building to house particularly tropical animal species, not only reptiles, but also birds and some mammals, will become the largest structure of the project. Inside the house, there will be an artificial tropical river starting with a waterfall and opening into a mangrove wood. According to estimations, the house will be finished and opened some time in 2015.

Tropický pavilon má unikátní tvar.

Interiér tropického pavilonu

Evropská unie
Evropský fond pro regionální rozvoj
Investice do vaší budoucnosti

ZOO PĚTI KONTINENTŮ
THE ZOO OF FIVE CONTINENTS PROJECT

VÝHLED DO ROKU 2015 OUTLOOK FOR 2015

Ing. Eliška Kubíková
Ředitelka/Director

Stavební maraton, jak bychom mohli nazvat období posledních let, se blíží k svému cíli. Ještě několik měsíců bude trvat dokončování poslední etapy projektu Zoo pěti kontinentů, tedy tropického pavilonu. Jeho osázení zelení, drobné úpravy a hlavně transporty a následné umístění zvířat nás jistě bude zaměstnávat v průběhu celého roku. Podobný postup nás čeká u voliéry pro jihoamerické ptactvo, která je situovaná do sousedství onoho pavilonu a zatím postrádá můstek a síť. V bezprostřední blízkosti zmíněného pavilonu je i místo využívané pro občerstvení. Zde by menšími úpravami měl vzniknout pohledově jednotný prostor s názvem Zanzibar. Kromě designové změny by se měla navýšit i kapacita míst k sezení. Jeden z prodejních stánků již dosluhuje a s opravou už nepočítáme. Jeho náhrada by měla vzniknout v prostoru bývalé malé scény a současně navázat na budoucí výběh vlků. Pro tento živočišný druh jsme se rozhodli proto, že dosud volný lesní svah je poměrně vhodným přirozeným prostředím a současně chceme věnovat větší pozornost stále opomíjené evropské fauně a flóře. Projekt Zoo pěti kontinentů se jí dotýkal jen minimálně. Lesní stezka, která je podobně tematicky zaměřena a zatím slouží návštěvníkům spíše jako lesní chodník, by měla dostat v průběhu roku svou definitivní podobu a to zejména umístěním vzdělávacích prvků. Podobný záměr chceme realizovat v budoucí expozici „Údolí včel“, kde chceme poukázat na význam blanokřídlého hmyzu, především včel a péči o ně.

Sousední prostor vymezený pro ukázky dravců a sov chceme nadále zachovat, současně bychom rádi pořídili první voliéry, které by vyhovovaly nejnovějším požadavkům sokolnického držení dravců.

V rekonstruované expozici tuleňů již získala zvířata lepší životní podmínky. V roce 2015 ještě chceme věnovat pozornost návštěvnické části expozice.

Návštěvníků se týká i relaxační zóna u Australské farmy. Na přelomu roku byla doplněna o herní prvky a po menších úpravách, zejména doplněním mobiliáře, by měla získat definitivní podobu. U restaurace BarBAR u vchodu, bude provedena výměna venkovního sezení.

Summary:

The extensive construction project entitled Zoo of Five Continents is nearing the end with the last section to be completed in 2015 – the tropical house for which sourcing and transferring animals will be the largest portion of work.

The future walk-through aviary for South American birds will be made complete by adding a footbridge and a network cover.

The food-court will be treated into a stylish form, getting even a new name – Zanzibar.

On the hill slope above the children's playground, there will be a wolf enclosure set up with observation platforms for visitors and a refreshment kiosk. European flora and fauna will be the focus of the forest trail, a section that is nearing completion. Nature trails will include one to feature bees and beekeeping.

The seal exhibit was redesigned back in 2014 – it will now be made complete with educational and decorative items added into the visitor area.

The outdated building which the zoo received two years ago now houses a facility for wintering birds and plans exist to build an out-of-scene facility for mammals in the form of prefabricated indoor and outdoor quarters.

Dlouho očekávané vybudování chovatelského zázemí se zatím omezilo na zimoviště pro ptáky. Savci, zejména malé kočky, by zde měli získat prostor nyní, a to v podobě montovaných klecí jak ve vnitřní, tak i venkovní části objektu v sousedství továrny Modeta.

Kolekci zvířat obohatí zejména nové druhy plazů a bezobratlých živočichů, kteří budou umístěni do nového tropického pavilonu. U vodního ptactva dojde k navýšení druhů obsazením vybudované jihoamerické voliéry. Nosným a rozhodně nepřehlédnutelným druhem by měl být ibis rudý.

Po roční přestávce v reprodukci bychom se měli opět zaměřit na velké druhy koček, zejména levharty. Čeká nás výměna samce ve stádu zeber, o samce by se měla rozšířit i skupina vodušek abok. Do afrického pavilonu bychom po dlouhých přípravách měli umístit gundi saharské – drobné zástupce afrických hlodavců.

Činnost centra environmentální výchovy se soustředí na nové druhy výukových programů a jejich rozšíření na další zájmové skupiny. Informační systém v zoo ještě nenabyl definitivní podoby, ale nastávající rok by mohl být v tomto smyslu průlomový.

Ekonomicko-marketingové oddělení připraví novou kolekci propagačních materiálů a produktů. Záměrem je více využívat možností elektronického prodeje (e-shop), ale nové webové stránky mají ještě velký potenciál zejména v souvislosti s šířením informací.

V zařízení s tak širokou škálou činností vždy vznikají i nečekané situace, ale věřím, že i takové se nám podaří zvládnout. Jsme připraveni věnovat maximální péči zvířatům, objektům, které máme svěřeny a především všem návštěvníkům, kteří se rozhodnou naši zoo navštívit.

The animal collection will expand with chiefly new reptiles and invertebrate species being added – these will be placed inside the new tropical house. The new South American aviary will be filled with several aquatic bird species. After a year-long reproduction break in large felines, we need to look back at this group – particularly the leopards.

The conservation education centre will aim to bring new types of teaching schemes, extending them to suit more target groups.

Finances & Marketing members will prepare a new collection of publicity and communication materials and products. The intention is to make better use of options like e-commerce (online shop) and disseminate information through the zoo's website.

In 2015, the staff will not only continue in devoting their time to do their best for the animals we manage and the facilities we are responsible for – meeting the needs of our guests who decide to pay the visit will also be the utmost effort for everyone at the zoo.

ZOO
JIHLAVA

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA JIHLAVA

Březinovy sady 5642/10

586 01 Jihlava

Czech Republic

Tel.: +420 567 573 730

E-mail: jizoo@zoojihlava.cz

www.zoojihlava.cz